VESTERN

D. Finegan

OSVETA I KOLTOVI

BROJ 207 ● 9 DINARA

ROTO BIBLIOTEKA X-100

VESTERN

207

1990

D. Finegan

OSVETA I KOLTOVI

X-100

Urednik izdanja
PIROŠKA MATIĆ

Recenzent
N. KOVAČIĆ

Lektor
J. STOJIĆEVIĆ

*Izdaje i štampa Novinsko, izdavačko i štamparsko preduzeće u društvenoj svojini »Dnevnik« Novi Sad, Vojvođanskih brigada 7, telefon 021 621-555 ● Žiro račun 65700-603-6350 ● Direktor »Dnevnika« **Dušan Tomić** ● Za izdavača: **Ilija Vojnović** ● Odgovorni urednik: **Milorad Predojević** ● Grafički urednik: **Juliš Arvanitidis** ● Sekretar redakcije **Zdenka Karabasil** ● Korektor:*

Sava Malešević

YU ISSN 0353—5916

D. Finegan

OSVETA I KOLTOVI

1

Livrejisani sluga prineo im je poslužavnik s nekoliko visokih, skupocenih kristalnih čaša. Srebro i kristal svetlucali su pod zracima jarke sunčeve svetlosti. Prozirni penušavac u čašama bio je prijatno hladan, tek donešen iz podruma.

Džems Skoburt uzeo je sa poslužavnika dve čaše i, uz blagi naklon glavom, pružio jednu čašu svojoj pratilji, gospođici Kegler.

— Nikada ne bih rekao da Vitorio može biti ovako lepo mesto — rekao je Skoburt i pogledom prešao preko obale, na kojoj je upriličena svečanost.

Iako je River Lok već gotovo presušio, obale su sačuvale svoje zelenilo i prijatan dah svežine. Reka je naglo skretala ulevo i nestajala u šumarku nevisokog drveća, čiji vrhovi su već počeli poprimati boju leta.

Mala čistina, s lepo podšišanom travom, imala je sasvim prijatan izgled, koji se toliko razlikovao od okoline, poput male oaze usred divljine.

Kroz šumu suncobrana i šarenih platnenih nadstrešnica, s reke su se mogle videti prljave i ružne zgrade nevelikog pograničnog grada, koji se nije razvijao unatoč železnici i mnogim drugim pogodnostima.

No, Džems Skoburt nije mario za uobičajeno sivilo zapadnjačkih, zabačenih gradova.

Mladić se posvetio posmatranju gospode, u čijem je društvu imao čast da bude. Stojeći uz lepu gospođicu Kegler, očaranim pogledom prelazio je preko lica gradske gospode, koja se vrtela unaokolo.

Crnac je svirao na klaviru, smeštenom na samom rubu čistine. Nežni, nenametljivi zvuci mešali su se sa žamorom prepletenih razgovora. Lupkanje kristalnih čaša upotpunilo je dojam veselog, ugodnog ambijenta.

Fasciniran onim što je video, mladi Skoburt nemo je hvatao svaku reč koja bi se otkidala od razgovora okupljene gospode.

Zadivljeno je posmatrao bogata odela najuglednijih ljudi grada. Njihovi sigurni, spontani pokreti odavali su lakoću i naviknutost na sjaj i bogatstvo.

Dame su sa smeškom hodale unaokolo, koketno se smeškajući, istaknutih golih ramena i uskih, lepo utegnutih strukova.

Skoburt je upijao svaki slučajan osmeh koji bi mu u prolazu podarile te lepotice. Odmah bi, kao da se želi pohvaliti, zadivljeno pogledao u

gospođicu Kegler, koja se i sama prolepšala uz odsjaj tolikog bogatstva.

— Ono je gospodin Martin Linok — rekao je svojoj pratilji, pokazujući glavom na sedokosog starca, koji je tek stigao, pa se pozdravljao sa poznanicima. — Njegov ranč je jedan od najvećih. Kažu da poseduje ogroman komad zemlje i s one strane granice. Ja sam ga već video, jednom, pre dve godine u Ebilejnu.

Devojka je ćutala s zadivljenim osmehom na lepom, nežnom lilcu.

— Evo i Tejlora — rekao je mladi Džems Skoburt, a u očima mu se pojavio ponizan, udvorički sjaj. — Seti me da mu zahvalim što nas je pozvao. Da, to je bilo vrlo lepo od njega i Suzan.

— Da, eno i Suzan! — šapnula je devojka suvim, jedva čujnim glasom.

Skoburt se nasmejao prenaglašenim, usiljenim smehom.

— Popij malo — rekao je devojci, pokazujući na čašu u njenoj ruci. — Vino je odlično.

Gospođica Kegler samo ga je odmerila oštrim pogledom. Zbunjena, krutih, uplašenih kretnji, nije imala hrabrosti da se opusti. Mladićev smeh nije joj godio.

No, tada se pored nje pojavila Suzan Merler, verenica Džima Tejlora, koji je organizovao ovaj bogati skup.

Suzan je bila nasmejana, vesela. Lepo, čisto lice svetlelo je od zadovoljstva i sreće. Žuta, divno skrojena haljina, deo svoje zlatne boje posudila je i svojoj šarmantnoj i jednako lepoj vlasnici.

— Kako ste, vas dvoje? — upitala je Suzan, nasmešenim očima posmatrajući svoje goste. — Eto, imamo mnogo sreće, lepo je vreme.

Džems Skoburt se nasmejao.

— Baš kažem, nisam znao da Vitorio može biti ovako lep — rekao je. — Pre dva — tri dana bio sam nešto severnije uz River Lok. Tada mi se reka činila kao jadna i bedna kaljuža. No, ovo što sada vidim, čini mi se kao san, kao predivan san.

— Lep, nezaboravan san — potvrdila je gospođica Kegler reči svog prijatelja.

— Drago mi je što vam se sviđa — smejala se Suzan. — Ja nisam htela da ovako bučno, bogato proslavim veridbu. No, Džim je po svaku cenu hteo da pozove svoje prijatelje. Ali ni ovako nije loše, zar ne?

— Loše? — nasmešio se mladić. — Divno je!

Suzan je samo klimnula lepom glavom.

Kao da se želi uveriti, još jednom je prešla pogledom preko okupljenih ljudi. Mnoge od tih uglednika tek sada je upoznala, ali je o njima mnogo znala iz priča svog verenika Džima Tejlora.

Džim je i sam bio jedna od tih elitnih, svugde rado viđenih ljudi. Banka u Vitoriju, koju je pre pet godina osnovao, poslovala je više nego dobro, a sa novcem stižu i prijatelji, znanci i svakojake ulizice.

— Srećna si? — upitala je gospođica Kegler svoju prijateljicu.

— Srećna sam! — rekla je Suzan.

Neko vreme su ćutke posmatrali okupljeni svet.

Stigla su dvojica starijih oficira u svečanim uniformama, s dugim, ukrašenim sabljama. Okružen tolikim moćnim i bogatim ljudima, mladi Skoburt sve više se uživljavao u tu atmosferu, kao da zaista i sam pripada tom bogatom društvu.

— Suzan, do kada će ovo trajati? — upitala je gospođica Kegler.

— Devojko, tek je počelo — nasmejala se Suzan. — Hajdete, deco, veselite se. Zabavite se, ovo su sve fini ljudi.

Suzan ih je ostavila nasmejane i srećne. S osmehom na licu uputila se u sve veću gužvu, gde je žamor postajao sve glasniji.

Popodne je dostiglo svoj zenit i žuta sunčeva kugla već je počela tonuti prema zapadu, prema obroncima Dalisovih planina.

Iz priča o bogataškim proslavama — koje nisu bile česte u Vitoriju — Džems Skoburt je znao da će se slavlje otegnuti do duboko u noć. Nakon popodnevne zabave uz reku, u prirodi, društvo će se preseliti u ogromnu Tejlorovu kuću, gde će se prvo poslužiti večera. Kasnije, nakon večere, pijanka će se nastaviti dokle god uzvanice izdrže.

Zakopčan do grla, u svojoj svečanoj odeći, mladi Skoburt je osetio prve kapi znoja na vratu i čelu. Nikako nije mogao da shvati zašto se ostali muškarci isto tako zakopčani i još toplije obučeni ne znoje, iako su se mnogo više kretali nego on.

No, bio je zadovoljan što gospođica Kegler ne primećuje njegove probleme.

Uhvatio ju je za lakat i poveo uz suvi deo obale, prema stolu sa bezbrojnim pićima u čašama uredno poslaganim na poslužavnicima.

Zastavši nedaleko od stola, izmaknuti iz gužve, bolje su čuli tihu svirku klavira. Mladić se opet zadovoljno nasmešio.

— Stari Glen dobro svira! — primetio je.

— Ti ga, sigurno, često slušaš u Tomasovom salunu — rekla je devojka, tobože strogo, prebacujući mu. No, u očima joj se pojavio koketan osmeh. — Često zalaziš tamo, je li? — upitala je tiho.

Skoburt se nasmejao.

— Da, ali samo zato da čujem Glenovo sviranje...

Kao da je čuo o čemu pričaju, stari crnac ih je pogledao preko ramena i mangupski namignuo Skoburtu, kao starom prijatelju. Mladić se nasmešio.

— Stari momak je dobar prijatelj — rekao je Džems Skoburt tiho.

— U Tomasovom salunu možeš naći i dobre prijateljice — napomenula je devojka. — No, za njih treba i novca, mnogo novca.

— Molim te! — uvredio se mladić.

Veseo osmeh mu je nestao s lica. Nezadovoljno je okrenuo glavu na stranu. Slučajno je pogledao prema puteljku koji je vodio prema gradu. Video je šerifa Bajta, kako stiže tim putem. Na njegovom čvrstom, snažnom telu već su se mogli primetiti prvi tragovi starosti.

Ipak, u novom odelu, s mašnom oko vrata, šerif je izgledao mnogo mlađe, svežije nego inače. Preplanulo, izborano lice s dugim, tankim brkovima, odavalo je njegovo negospodsko zanimanje.

Niko nije obratio mnogo pažnje na šerifov dolazak. Skoburt oseti da ga gospođica Kegler hvata za lakat, kao da se izvinjava zbog strogih reči.

Opraštajući joj, mladić se nasmešio i otpio gutljaj već mlakog penušca.

*

No, nekog se ipak ticao šerifov dolazak.

Stojeći u tamnoj senci gustog, niskog drveća, čovek je imao pregled nad celom čistinom, kao i nad puteljkom koji je vodio prema gradu.

Dobro skriven od pogleda, tajanstveni čovek je mirno brojao imena

ljudi koje je video da su stigli. S posebnom pažnjom motrio je na svaki pokret Džima Tejlora, organizatora ove proslave i slavljenika.

Video je kada je visoki Tejlor krišom, da ostali gosti ne primete, postavio dvojicu telohranitelja na rub čistine tako da imaju preglednu situaciju.

Momci su stajali tek pet - šest koraka ispred nezvanog gosta. Dok su pušili cigarete, posmatrali su bogataše i naglas iznosili svoje opaske o šarmu pojedinih, zgodnijih i poželjnijih dama.

Skriveni čovek mirno je čekao svoj trenutak. Slušao je dijalog dvojece revolveraša. Znao je da mu oni neće biti velika prepreka. Uspeh u vlastitom naumu garantovao mu je dobro razrađen plan, upravo kao i nagomilana iskrena — mržnja!

Čim je video da se i šerif Bajt umešao u gužvu, tajanstveni čovek je rešio da počne s akcijom.

Maramom je obrisao čelo i obraze. Iz džepa pantalona izvukao je čistu, crvenu maramu. Stavio ju je preko lica, tako da su mu samo oči virile između gornjeg ruba marame i šešira. Disanje mu je bilo znatno otežano.

Polako, bez žurbe, uzeo je jednu od tri pripremljene puške. Brzometke kalibra 45 već su bile spremne za svoju stravičnu pesmu.

Odmerivši teško oružje u rukama, još jednom je pogledao gde se nalazi šerif. Iako ni on, kao ni ostali gosti, nije nosio oružje, tajanstveni čovek iz senke verovao je da bi šerif jedini mogao pružiti otpor.

Čim ga je uočio, neznanac je počeo krvavu akciju.

Mirno, kao da je jedan od gostiju, koraknuo je iz zaklona. Stao je na tri — četiri metra od dvojice revolveraša.

Kako je već imao metak u cevi, prvo što su čuvari čuli bio je pucanj.

Kada je odjeknuo sledeći hitac, dvojica Tejlorovih revolveraša ništa nisu mogli čuti ni videti. Obojica su bili mrtvi.

Ubica je mirno gledao kako njihova tela lete kroz vazduh, ruku čudnovato zabačenih unazad. Krvave mrlje na njihovim leđima jasno su govorile o smrtonosnim ranama koje su gotovo presekle tela.

Svaki pokret je odjednom stao.

Iznenađena lica okupljenih bogataša naglo su se okrenula u smeru maskiranog ubojice. Niko nije uspeo ni reč da progovori od iznenađenja.

Sporim pokretom, pritisnuvši kundak puške o bok, neznanac se okrenuo malo ulevo, prema centru okupljenih ljudi.

Iz cevi njegove puške poleteli su vreli komadi olova.

Čovek je pucao brzo, ne nišaneći ni u koga posebno. Jedan za drugim, meci su izletali iz njegovog oružja i pronalazili cilj u toplom, krvavom ljudskom mesu.

Čistina je izgledala poput klanice.

Zbunjeni, nasmrt preplašeni ljudi vrteli su se, urlali i nemoćno udarali jedni druge. Bezbrojni hici i jauci cepali su poslepodnevno nebo nad Vitorijem.

Vrištanje žena, sočne psovke prisebnijih muškaraca, kao i jauci pogođenih nesrećnika, mešali su se u nemoćnom besu ljudi izloženih na milost i nemilost napadačevim mecima.

A strelac nije štedeo svoje žrtve.

Ispucavši sve metke iz prve puške, hitro je dohvatio drugu i isto tako brzo nastavio da puca.

Ubica nije napravio nijedan suvišan pokret. Miran, kao da gađa u papirnate, beživotne statue, kao da

je gluv za te prestravljene, samrtničke krike, nemo je pucao u uspaničenu gomilu.

Njegove oči bile su slepe za krv i bol. Bez imalo žaljenja, ali i bez radosti, gledao je u nemoćna tela žrtvi. Ne osećajući ništa, prepustio se praznini i mirnom, mehanički preciznom ispaljivanju metaka u tela.

Uzeo je treću pušku.

Znao je da mu je preostalo još tih devet metaka, kao i oba napunjena revolvera. To je hteo da utroši na birane ciljeve, na ljude zbog kojih se i odlučio na ovaj masakr.

Pogledom je potražio Džima Tejlora.

U prvi mah ga nije video od unezverenih ljudi koji su se vrteli, sudarali, padali i opet pokušavali pridići i pobeći.

Primetio ga je tek kada su dve žene u belim svilenim haljinama pale na zemlju, nadajući se da će tako izbeći tanad.

Džim Tejlor je već bio ranjen. Malo se pognuo u pojasu i obema šakama pritiskao ranu na levoj nozi.

Visok, uredno odeven, u sivom dvodelnom odelu, sa crvenom mašnom, uspešni bankar nije ni primetio napadača. Na njegovom uskom, mršavom licu igrao je grč bola.

I on je, kao i ostali bogataši, vikao na sav glas. Dozivao je Suzan, svoju verenicu, uporno pokušavajući da ju pogledom pronađe. Stojeći tako pogrbljen, nije bio teška meta za hladnokrvnog napadača.

Ubica je nežno, smirivši disanje, pritisnuo obarač.

Tejlorovo telo je istog trenutka poletelo unazad, a krvave šake su se razletele na obe strane, kao da pokušavaju da se uhvate za vazduh.

Bankar je pao i ostao nepomično da leži. Bela košulja naglo se natopila svežom krvlju.

Ne gledajući više Džima Tejlora, ubica se okrenuo ulevo i s nekoliko metaka pokosio devojku i momka koji su stajali nedaleko od klavira.

Potrošivši municiju treće puške, maskirani zločinac izvukao je oba revolvera. Pucao je znatno sporije, ali tim preciznije.

Svaki metak uspeo je da pronađe put do nečijeg tela.

Ubica je mirno ispucao svih šest metaka iz revolvera koji je držao u levoj ruci. Video je da se troje — četvoro ljudi uspelo sakriti u šumarku sa suprotne strane čistine, na kojoj su se i dalje batrgala izranavljena tela.

Na njih nije pucao. Znao je da im revolverima ne može mnogo naditi, pa je nastavio da gađa manje prisebne bogataše koji nisu znali da pronađu zaklon.

Pred njim je ležalo klupko od dvadesetak krvavih tela. Uzdasi, jauci i kletve postajali su sve tiši.

Između dva banditova pucnja jasno se čuo rezak zvuk klavira, kada je glava ubijenog crnog pijaniste pala na crno — bele tipke.

Procenivši da je uradio ono šta je hteo, ubica je vratio revolvere u korice. Ne žureći mnogo, pokupio je puške koje su mu ležale do nogu. Polako je krenuo unazad i nestao u gustišu.

Osedlan, pripremeljen konj čekao ga je tridesetak koraka dublje u šumarku. Skočio je u sedlo i mamuznuo životinju.

Tek kada je odjahao gotovo milju severnije od Vitorija, skinuo je maramu s lica. No, u očima mu se nije ništa moglo primetiti.

Nije bio ni veseo ni tužan zbog krvavog čina.

Nije se osvrtao. Samo je, dok ga je konj nosio sve dalje od River Loka, prstima nežno dotakao svoj vrat i podbradak. Sasvim nenadano, zabolela ga je stara rana.

2

Kapetan Mortimer Moris sedeo je na tremu kantine i pospanim pogledom posmatrao postrojavanje vojnika na prašnjavom poligonu.

Odmah nakon doručka, Moris je zauzeo mesto na tremu, u ugodnoj hladovini. Mislio je da će mamurluk i pospanost preseći sa dva — tri ruma, no kada mu to nije pošlo za rukom, prešao je na pivo.

Iako je Moris bio čvrst, snažan čovek, teško je podnosio poslećane napore, a još teže su mu padala rana jutarnja ustajanja.

Već sam pogled na vrelu, užarenu sunčevu kuglu, terao mu je jezu na njegovo lice. Znoj i sedlanje u sedlima, stvorili su kod kapetana averziju prema lepom i zahvalnom vojničkom pozivu.

Najugodnije se osećao za stolom, sa čašom hladnog piva pred sobom. Uživanje u tom ugođaju remetili su mu vojnici koji su se obučavali na poligonu.

Odrešite, stroge komande komandira, bubnjale su po Morisovom mozgu, kvareći mu raspoloženje.

Kada je za njegov sto seo stari narednik Tauzer i doneo još dva piva, Morisovo raspoloženje se, donekle, ipak popravilo.

Široko narednikovo lice bilo je razvučeno u blagi osmeh. Njegovo krupno, sve teže i mlohavije telo, prekomerno se znojilo. Sa čela su mu neprestano klizile uporne, velike graške znoja koje je on još upornije kupio u već promečenu pamučnu maramu.

— Šta ima novo? — upitao je Moris.

— Ništa — odgovorio je narednik preko volje.

Stari podoficir zadubio se u posmatranje vojnika koji su skakali po poligonu. Iako nije mnogo žalio te jadnike, nije ni odobravao nemilosrdnim komandirima što toliko gnjave momke.

— Je li pukovnik Pilburg došao iz Hobsa? — upitao je Moris.

— Naravno — rekao je Tauzer, nadlanicom brišući pivsku penu sa usana. — Vidiš kako kapetan Vibornji maltretira vojsku. On je lukav momak; ne bi to radio da nije siguran da ga pukovnik gleda.

Moris se nasmešio.

Upravo kada se narednik narugao Vibornjijevoj želji da se istakne pred komandantom, ovaj je dao vojnicima odmor od pola časa.

Uzdah olakšanja utopio se u glasan žamor preznojenih redova.

Polako, izmoreni vojnici su se počeli razilaziti na sve strane, otimajući se za što podobniju hladovinu.

Još se nisu svi ni razišli sa poligona, kada je u tvrđavu ušao mali jednopreg.

S trema kantine, gotovo dvesto koraka daleko od glavnog ulaza u tvrđavu Fort Gvarda, Moris je prepoznao devojku koja je upravljala jednopregom.

— Otkud ona ovde? — šapnuo je sebi u bradu i glavom pokazao Tauzeru na koga misli.

— Marijana? — nasmešio se narednik i upitno pogledao prijatelja.

Moris je samo uzdahnuo.

Pojava Marijane Merler, njegove devojke, nije nagoveštavala ništa lepo. Ona je retko — samo u izuzetnim situacijama — dolazila u tvrđavu.

Devojka je živela u obližnjem gradiću La Gvardi. Moris je noći provodio s njom, da bi se zorom, pre svitanja, vraćao u tvrđavu.

Naviknut na takav ritam, čim je primetio Marijanu, osetio je miris neprilika.

Devojka je od stražara na ulazu dobila uputstvo gde da potraži Morisa. Odmah je poterala konja prema kantini.

Došavši do trema, hitro je skočila u prašinu i krenula prema stolu za kojim su sedeli dvojica prijatelja.

Moris ju je nemo posmatrao.

Lepotica je imala vitko telo. Ni haljina od običnog, krutog platna nije mogla sakriti njene privlačne obline. Crna, duga kosa u kovrdžama joj je padala na ramena i divno uokviravala blede obraze, još većma ističući njihovu belinu i mekoću kože.

Licem joj je vladao strog, odlučan izraz, koji je sasvim raspršio Morisove nade da možda i nije neka nevolja u pitanju.

Devojka mu je prišla i bez reči sela na najbližu stolicu.

— Šta ćeš ti ovde? — upitao ju je Moris i otpio gutljaj piva.

Ona mu nije odmah odgovorila.

Čistom, belom maramicom pokupila je znoj sa lica i vrata. Pre nego što će progovoriti, dugim pogledom je odmerila svog ljubavnika.

—Nešto nije u redu? — upitao je kapetan i uhvatio devojku nežno za ruku.

Iznenađena njegovom nežnošću, ona je klimnula glavom.

— Dobila sam pismo od sestre — rekla je. — Iz Vitorija. Govorila sam ti o njoj, sećaš se?

Moris je potvrdio glavom da se seća.

— Šta je s njom? — upitao je.

— Slavila je veridbu pre skoro mesec dana — počela je pričati Marijana, čvrsto gledajući Morisa u oči. — Tada se dogodilo nešto ružno. Iz njenog pisma ne mogu tačno da razumem o čemu je zapravo reč. Ona piše da je proslava veridbe bila uz neku reku. Kaže da se okupilo ugledno društvo. Tada ih je neko napao i ubio gotovo polovinu uzvanica.

Moris i Tauzer su se začuđeno pogledali.

— Neko ih je napao? — zbunio se kapetan.

— Da, tako piše Suzan — potvrdila je Marijana i, kao dokaz, izvadila presavijeno pismo iz džepa. — Ona se slučajno provukla bez rana. Još dve srećnice prošle su bez ozleda dok su svi ostali — a bilo ih je gotovo trideset — ranjeni ili ubijeni.

— Znači, bilo je gadno — zaključio je Moris.

— I njen verenik je ranjen — nastavila je devojka. — To je vrlo imućan i ugledan čovek iz Vitorija. Vlasnik je banke i bogatog poseda. Eh, Suzan je uvek bila srećnija od mene — uzdahnula je Marijana.

Morisovo lice se odmah smračilo. Oštrim pogledom prešao je preko Tauzerovog iscerenog lica.

Otpio je malo hladnog piva i posvetio se motanju cigarete, da savlada bol, prouzrokovan Marijaninim iskrenim uzdahom.

— Sestra mi piše kako se nije sve završilo na tome — nastavila je devojka, ne primećujući Morisovu ljutnju. — Nekoliko dana nakon masakra, ubijen je jedan od uglednih ljudi koji je prilikom zločina bio samo ranjen. Suzan kaže da je već nemoguće živeti u tom gradu. Odlučila se da mi piše kada je ubijen gradonačelnik Vitorija, koji je, takođe, slučajno preživeo pokolj. Ona se boji za sebe i svog verenika. Šerif je ubijen i nema ko da ih štiti.

Moris i Tauzer su ćutali.

— Mo, ja ću poći u Vitorio — rekla je devojka tiho, nakon što je razmišljala nekoliko trenutaka.

— Kako joj ti možeš pomoći? Hoćeš li da se i sama uvališ u neprilike? I u Vitoriju postoji zakon...

— Većina uglednih ljudi tog kraja ubijeni su ili ranjeni — oštro je uzvratila Marijana. — Nema ko da organizuje zaštitu i potragu za ubicama.

— Zar ćeš ti to uraditi?

Marijana ništa nije odgovorila.

Naglo je ustala. Na licu joj je blesnuo trag besa. Htela je otići, ali joj je Moris uhvatio ruku i grubo je povukao nazad na stolicu.

— Sedi! — naredio je.

Zamišljeno je spustio pogled na svoju snažnu šaku, pored poluprazne čaše piva. Miris duvanskog dima više mu nije prijao.

— Pokušaću od pukovnika da dobijem dozvolu za odsustvo od nekoliko dana — promrsio je, nakon što je dobro razmislio. — Ovo iznenađenje mi se ne sviđa. Vitorio je daleko, a i neprilike nisu male, čim ih ni najbogatiji ljudi ne mogu zaustaviti.

Marijana se odmah nasmešila.

— Kada ćemo krenuti? — upitala je, vrativši se na stolicu.

— Odmah — promrmljao je kapetan. — Naravno, ako dobijem dozvolu.

Voz je svakog trenutka trebalo da uđe u Vitorio.

Osim Morisa, Tauzera i Marijane, niko više nije nameravao da siđe u tom nevelikom pograničnom gradu.

Marijana je sedela do prozora i gledala preriju. Jutarnja svežina oterala je pospanost i sasvim joj razbistrila misli. Celu noć je dremala, oslonjena o Morisa, no titravo, isprekidano spavanje nije je mnogo odmorilo.

Narednik Tauzer je glasno zevnuo.

Iz svog prtljaga izvukao je smeđu staklenu flašu viskija. Izvukao je čep i otpio nekoliko gutljaja. Licem mu je prošla nelepa grimasa.

— Hoćeš li? — ponudio je devojci.

Marijana se samo nasmešila i zavrtela glavom.

No, Moris nije odbio.

Alkohol mu je prijao. Dva-tri gutljaja koje je sasuo u sebe fino su mu zagrejala utrobu, odmah mu brže poteravši krv u telu. Otpio je još nekoliko gutljaja i Tauzeru vratio flašicu tek kada je ovaj počeo da protestuje, žaleći se na svoju žeđ.

— Drago mi je što ste i vi krenuli sa nama — rekla je Marijana i nasmešila se starom naredniku. — Verujem da ćete nam biti od velike pomoći.

— Naravno da hoću — osmehnuo se Tauzer, polaskan.

Na njegovom širokom licu pojavio se zadovoljan osmeh. Svojim debelim, grubim prstima smotao je tri cigarete. Svoju je odmah pripalio i udobno se namestio na sedištu.

Moris se prepustio uživanju u mirisnom duvanskom dimu. Otpuhivao je plavičasti dim i zamišljeno posmatrao kako tanka nit nestaje u vazduhu.

Osećao je toplinu Marijaninog tela uz svoje. Njena ruka bila je prebačena preko njegove. Ćutao je.

— Nikada nisam bio u Vitoriju — rekao je Tauzer. — Kako to da tvoja sestra živi u tako zabačenom gradu? — upitao je Marijanu.

— Tek nedavno se doselila u Vitorio — odgovorila je devojka. — U San Antoniju je upoznala Džima

Tejlora. Eto, tek sada su se odlučili za veridbu...

— Ti ne poznaješ tog momka?

— Ne, ni Suzan već dugo nisam videla — tiho je rekla Marijana. — Već je četvrta godina kako živim u La Gvardi. Suzan je mnogo srećnija...

— A, je li lepa? — iznenada je upitao Moris, nastavljajući da nezainteresovano posmatra cigaretni dim.

Marijana nije odgovorila; samo je prestala da miluje Morisovu ruku.

No, nisu dugo ćutali.

Voz je ušao u gradić, koji je — na prvi pogled ličio na sve ostale male, prljave, zapadnjačke gradove uz granicu Teksasa i Meksika.

Dva reda drvenih zgrada nisu izgledala raskošno. Tek ponegde se mogla primetiti kakva imućnija, kamenom zidana i belo okrečena kuća.

Putnici su nevoljko pokrenuli svoja izmorena tela. Nerazgibani i tromi, poneli su svoj neveliki prtljag prema izlazu iz vagona. Morali su da sačekaju dok voz ne dođe do suprotnog izlaza iz grada i onde se ne zaustavi.

Stojeći na ulazu, dozvolivši da mu sveži vazduh bije u lice, Moris se neveselo rastajao od pospanosti i sedenja. Umornim očima gledao je novi grad gde su ga čekale nove neprilike.

— Zna li Suzan kada stiže ovaj voz? — upitao je Moris.

— Zna — kratko je odgovorila Marijana i provirila kroz vrata, nestrpljiva da što pre ugleda sestru.

A Suzan ih je čekala.

Čim je voz stao, Moris je iskočio na prašinu železničke stanice u Vitoriju. Od Marijane je prihvatio veliku kožnu torbu i potom pomogao devojci da siđe. Ne obraćajući pažnju na Tauzera, krenuo je prema drvenoj zgradi železničke postaje.

— Suzan! — vrisnula je Marijana i protrčala pored kapetana.

Dve žene su pale jedna drugoj u zagrljaj.

Izljubivši se, dugo su se nemo posmatrale, boreći se da pobede suze i nežne osećaje, koji su se izdajnički pokazivali na licima.

Tek kada su Moris i Tauzer prišli devojkama i mirno stali uz njih, diskretno se smeškajući, one su postale svesne njihovog prisustva.

Moris je dobro odmerio Marijaninu sestru.

Suzan je bila prava lepotica. Nije bila tako visoka i vitka kao Marijana, bila je punija, istaknutijih oblina. Njena svetla kosa uokviravala je lepo, punašno lice, na kome su dominirale svetle, zelene oči, kao i pune, sočne usne, stvorene za poljupce.

Devojka je imala sivu, usko pripijenu haljinu, koja nije mogla da sakrije — čak suprotno od toga! — draži njenog oblog i zamamnog tela.

Osetivši Morisov procenjivački pogled, žena se zbunila. Rumenilo joj je izbilo na obraze.

— Ovo je moj verenik, kapetan Mortimer Moris — rekla je Marijana i pokazala glavom na Morisa.

Iako mu se nije svidelo što ga je nazvala verenikom, Moris se ljubazno nasmešio i zbunjeno prihvatio Suzaninu malu ruku.

Promrmljao je nešto nerazgovetno, zadivljeno posmatrajući duboki dekolte Marijanine sestre.

Nakon što se Suzan upoznala i sa starim narednikom, povela ih je do malog, platnom natkrivenog jednoprega.

Moris i Marijana seli su otraga, a Tauzer je upravljao kolima, sledeći Suzanina uputstva.

Putem su ćutali.

Prošli su gotovo celom glavnom ulicom. Moris je pomno posmatrao gde se šta nalazi. Primetio je da se velika, kamenom zidana, banka nalazi upravo između saluna i šerifovog ureda.

Odmah se videlo da je zgrada zatvorena. Uostalom, na ulici se nije moglo sresti više od dvoje — troje slučajnih prolaznika.

Svi dućani bili su otvoreni, no zjapili su prazni. Na tremu saluna stolovi su tek čekali mušterije. Negde daleko čula se buka nakovnja, a to je bio jedini zvuk života u gradu.

Suzan je rukom pokazala Tauzeru gde da stane.

Zaustavili su se pred dvorištem velike, belo okrečene zgrade. Iako su prozori bili otvoreni, i ta zgrada je izgledala napuštena, mrtva. Kitnjasta fasada jasno je govorila o bogatstvu vlasnika. Na prozorima su se videle svilene zavese, kakve Moris ne bi mogao kupiti ni za svoju dvomesečnu platu.

Videvši o kakvom bogatstvu je reč, kapetan je zadivljeno zazviždao kroz zube.

— Lepo, vrlo lepo — priznao je.

Kola su stala pred samim ulazom.

— Stigli smo — rekla je Suzan i uz Tauzerovu pomoć sišla sa sedišta.

Žena se ljubazno smeškala, zadovoljna što na Morisovom licu može pročitati divljenje, ako ne i zavist.

No, čim se jednopreg zaustavio, iz jednog od sporednih ulaza zgrade, izašla su dvojica muškaraca i krenuli prema kapiji.

Suzan je samo letimično pogledala te momke koji su odmah prišli gostima.

— Gospodice Merler, nije trebalo sami da idete do stanice — rekao joj je jedan od njih. — Dobro znate šta nam je naredio vaš verenik. Bili smo zabrinuti...

— U redu je, Holms — rekla je Suzan, ne pogledavši momka.

Moris je odmah video da je reč o telohraniteljima, o jeftinim revolverašima druge klase.

Holms i njegov prijatelj nosili su već izbledela odela, koja su jasno govorila o njihovim nevisokim primanjima. Iako su revolvere nosili vrlo nisko na bokovima, nisu delovali mnogo opasno.

Kako se Suzan više nije osvrtala na njih, momci su se pomakli u stranu i ljubazno prihvatili prtljag da ga ponesu u kuću.

Ugodna polutama velikog, luksuznog salona, prijatno je prihvatila goste. Skupoceni naslonjači i stari, nerazvodnjeni viski oduševili su Morisa.

Pogledom je prelazio preko predmeta, primećujući da je svaki ponaosob vrlo skup i vredan. Kada je u dnu ogromne prostorije video crni, svetlucavi klavir, priznao je da je Suzan srećnija, mnogo srećnija od Marijane.

Kada je poslužila goste, ljubazna i vrlo šarmantna gospodica Suzan Merler sela je na kauč, do sestre i opet je poljubila u obraz.

— Dugo se nismo videle — rekla je.

Marijana je samo klimnula glavom.

Zadivljena svim tim bogatstvom, nije se osećala ugodno. Teška, kristalna čaša nije pristajala njenoj maloj ruci. Otpila je gutljaj viskija i odmah odložila čašu na lakirani sto.

— Kako ti je verenik? — upitala je sestru, tek da nešto kaže.

— Džim? — uzdahnula je Suzan, a na licu joj se pojavi tužan, uplašen izraz. — Leži. Leči se na Almasu, našem imanju, desetak milja daleko

od grada. Tamo je sigurniji. Oporavlja se.

— Je li teško ranjen?

— Dobio je dva metka u telo — govorila je Suzan tiho, razvlačeći reči. — Rana na nozi nije opasna, no jedan metak ga je pogodio visoko u grudi. Na sreću, lečnik kaže da neće biti problema. Olovo nije oštetilo nijedan značajan organ. Džim već pomera ruku.

Neko vreme su ćutale.

U tišini su se čuli samo uzdasi nesrećne žene.

— Da znaš kako se obradovao kada je čuo da ćete vi doći — nastavila je Suzan. — Oni ljudi koje je unajmio kao obezbeđenje nisu neka naročita garancija. Na tom nesrećnom prijemu bila su dvojica najboljih, pa eto šta se dogodilo. Džim veruje da ćete vi, oficiri, biti sposobni da me zaštitite. Jadnik, on misli na mene, a sam je na ivici života i smrti.

— Pomoći ćemo koliko god možemo — obećao je Moris tihim, svečanim glasom.

— Ti si imala sreće, nisu te pogodili — rekla je Marijana, dotakavši sestrinu ruku.

— Da, imala sam sreće — rekla je žena, pognuvši glavu. — Čim su počeli pucati, ja sam pala. Neko me je srušio. Kasnije, kada sam uspela da se pridignem, sve je već bilo gotovo. Oh, bilo je strašno! Grozno! — Rukama je prekrila lice, ne želeći da opet bude te ružne uspomene.

Glas joj je podrhtavao, kao da će prepući. No, reči su ipak tekle dalje, tihe i tužne.

— Sve je bilo puno krvi — govorila je Suzan, skrivenog lica. — Čula sam te jauke. Nikome nisam mogla pomoći. Tražila sam Džima. Oh, mislila sam da je mrtav. Čitava košulja mu je bila krvava...

Ućutala je.

Dugo vremena trebalo joj je da se potuno smiri. U tišini je obrisala obraze orošene suzama. Popila je gutljaj alkohola da suzbije nervozu.

Marijana ju je obgrlila oko ramena deleći s njom težinu osećanja.

Suzan je uspela da se pribere. Dohvatila je kutiju sa cigaretama i ponudila prijatelje. I sama je pripalila jednu. Fini mirisi skupih, istočnjačkih cigareta, prijatno su ispunili prostoriju.

— Je li pokrenuta istraga? — upitao je Moris, nakon što se uverio da se Suzan donekle smirila.

— Jeste, ali uzalud — uzdahnula je lepotica i pogledala kapetana krupnim očima, pod kojima su se videli crveni tragovi plača. — Svi ti Džimijevi prijatelji bili su vrlo imućni, bogati ljudi. Oni koji su preživeli odmah su platili najsposobnije momke da otkriju počinioca tog zverskog zločina.

— Jesu li bar nešto pronašli? Neki trag, bilo šta?

— Ništa! — Suzan je razočarano odmahnula rukom. — Šerif je ubijen odmah, kao i mnogi drugi. Kada su, pre dve nedelje, pronašli sudiju Adamsa ubijenog, mnogi su odustali od potrage. Naime, sudija je bio ranjen prilikom masakra. Ležao je u svojoj kući, gde je i ubijen. Prošle nedelje ubijen je i gradonačelnik Bruk. To je svima ulilo strah u kosti. Vidite i sami, ceo grad kao da je umro. Svi veruju da je reč o dobro organizovanoj bandi.

— A ona dvojica što su nas dočekali, oni tebe čuvaju? — upitala je Marijana.

— Da, do sada sam bila sa Džimom, na Almasu — rekla je Suzan. — Jako sam se plašila dolaska u grad. Ne, ne bih mogla podneti da opet vidim krv i mrtvace. Oh, kako

je to bilo užasno! Noćima nisam mogla oka sklopiti...

— Prošlo je, Suzan — hrabrila je Marijana sestru. — Jesi li planirala šta ćete sada? Mi ćemo ti u svemu pomoći.

— Hvala vam — prošaputala je Suzan. — Džim se svakog dana oseća sve bolje. Rana na nozi već zarasta. Kreće se po sobi. Rekao je da se neće zadržavati na Almasu. Čim prizdravi, doći će u grad. Bez obzira na sve, ja bih volela da odemo negde, da pobegnemo od ovih nesreća.

— To bi, možda, bilo najbolje — složila se Marijana.

— I Džim tako misli. No, ipak želi da vidi može li doskočiti ubicama.

Moris je ćutao.

Nije ponudio svoje usluge. Naravno, daće sve od sebe da zaštiti obe sestre, no nikada nije bio plaćeni revolveraš, pa ni sada nije imao volju da iznajmljuje svoj revolver i svoj život.

Osim toga, iskreno je sumnjao da se ovoliko bogatstvo — kakvim raspolaže taj Džim Tejlor — može steći na pošten način, pa je oduvek radije moćnicima želeo zlo, nego dobro.

Znao je da Tauzer deli njegovo mišljenje, a za žene mu je bilo svejedno.

— Oh, ja vas zadržavam, a vi ste umorni — uzbuđeno je rekla Suzan i ustala sa kauča. — Sigurno se želite okupati. Posluga je dobila zadatak da sve pripremi. Ponašajte se sasvim slobodno, kao kod svoje kuće.

Izgovorivši to, šarmantna domaćica je nestala iza jednih od brojnih vrata. Iza nje je ostala tišina.

Moris se nagnuo i dohvatio flašu sa viskijem.

— Sipaj i meni — zatražio je narednik. — Nisam znao da bogataši imaju tako dobar ukus.

Marijana se samo nasmešila.

4

— Ulenio si se? — nasmešila se Marijana.

Moris nije bio raspoložen za razgovor. Pospane oči otvorio je tek za trenutak da bi odmah promumlao nešto nerazgovetno i okrenuo se na drugu stranu.

Devojka mu je prišla i sela na krevet. Nežno ga je dotaknula po ramenu.

— Mo, hajde ustani — pozvala ga je. — Već je prošao ručak. Stigao je i gospodin Tejlor. Čeka te dole da se upoznate.

Na pominjanje imena bogatog bankara Moris nije mogao ostati ravnodušan.

Okrenuo se na leđa i, žmureći i dalje, obgrlio devojku oko struka. Glasno je zevnuo, kao da ne namerava da ustaje.

Kada je pokušao, da privuče Marijanu na sebe, ona je morala napregnuti svu snagu ne bi li se oslobodila stiska njegovih ruku.

— Ustani, divljače! — rekla je oštro, ali joj je na usnama igrao blag osmeh.

— Gospodin gazda može, valjda, malo sačekati — promrmljao je Moris grubim glasom.

Osetivši da mu grlo nije u redu, nagnuo se i pod krevetom pronašao dopola praznu flašu skupog viskija.

Već nakon nekoliko gutljaja, osetio se znatno bolje, odmornije.

— Pa, šta ima novo? — upitao je i otvorio oči, udobnije se namestivši u postelji.

— Nema ništa novo — rekla je devojka strogim glasom. — Već dese-

tak dana izležavaš se ovde i piješ. Po ceo dan samo spavaš...

— Hej, hej, lakše devojko — nasmejao se Moris. — Nemoj me ljutiti. Ako mi želiš nešto reći, reci tiho, mnogo tiše nego sada.

Marijana je ćutala, gledajući kroz prozor.

Razljućena, izgledala je još lepša. Meke crte lica malo bi se izdužile, no sjaj u očima jasno bi pokazivao koliko vatre krije to vitko, zgodno telo.

— Šta bih, po tvome, trebalo da radim? — upitao je nervozno Moris.

Ustao je iz postelje i počeo da se oblači. Obukavši pantalone i košulju, prišao je prozoru i otvorio ga. Neko vreme udisao je topao pustinjski vazduh, tek malo pomeran slabim južnim vetrom.

Popodnevna vrućina vladala je gradom. Nigde se nije moglo videti živo biće. Skriveni u hladovini, ljudi su čekali noć i svežinu tek da mogu opet zaspati.

U dvorištu zgrade Moris je video kočiju iz koje su bili ispregnuti konji.

— Kako ti izgleda taj bankar? — upitao je devojku.

Marijana nije odmah odgovorila.

Ustala je, sa čiviluka dohvatila Morisov opasač sa revolverom i prinela mu ga. Prišla je prozoru i zagledala se u susedne trošne zgrade.

— Hajdemo, čekaju te — rekla je tiho, neveselo.

Moris ju je zagrlio.

— Više bih voleo da nas ostave na miru — rekao je, ali ju je poveo prema vratima. — Ovo mesto mi se jako sviđa, veruj mi.

*

No, ako su se kuća i bogatstvo sviđali Morisu, nije mu se svideo i vlasnik svega toga.

Gospodin Džim Tejlor bio je upravo onakav tip čoveka kakve Moris nije voleo.

Sve na njemu bilo je skupoceno, čisto i mirisno. Glatko obrijan, zalizane, svetle, retke kose, odisao je slabošću i hladnoćom. Na uskom, beskrvnom licu isticao se dug, slomljen nos.

Kapetan se neugodno iznenadio zbog izgleda Suzaninog izabranika.

Taj moćni bankar bio je visok momak, možda i stariji od Morisa. Nosio je belu košulju i sivo, tanko odelo od nekog lakog, prozračnog platna. Oslanjao se o neobičan, lepo izrezbaren i lakiran štap.

Moris ga je zatekao uz prozor kako promatra praznu gradsku ulicu.

Dok su se upoznavali, Moris je osetio nelagodu zbog hladnoće koja se neprestano izlivala iz bankarovih mutnih, plavih očiju.

No, unatoč hladnom držanju, Džim Tejlor nije bio neljubazan.

Dapače, pokazao je Morisu da sedne na balkon, u hladovinu. Onde su već bile pripremljene dve teške, kožne fotelje i polica sa pićem i čašama.

Ranjeni bogataš je teško uzdahnuo dok je sedao u fotelju. Levu nogu je morao držati ispruženu, da ne pozleđuje ranjenu butinu.

Neko vreme su razmenjivali uobičajene fraze o vremenu, zdravlju i ostalim neobaveznim pitanjima. Tejlor nije pokazao nikakve osećaje kada je počeo govoriti o pokolju, čija je žrtva i sam umalo postao.

S mnogo više pojedinosti prepričao je ono što je znao o tom tragičnom događaju. Njegova objašnjenja umnogome su pojasnila sliku događaja, ali je još bezbroj pitanja, ipak, ostalo otvoreno.

— Niste videli koliko je napadača bilo? — upitao je Moris.

— Ne, nisam imao vremena — govorio je mirno Tejlor, kao da se ta tragedija dogodila nekome drugome. — Odmah, nakon prvih nekoliko pucnjeva, nastala je prava pometnja. U toj gužvi ništa se nije moglo preduzeti. Ja sam odmah dobio metak u nogu, a nešto kasnije i u grudi.

— Vaša verenica je pomenula obezbeđenje...

— Iako mi nije bilo ni na kraj pameti da se nešto ovako može dogoditi, postavio sam dvojicu ljudi da paze da se ne prikradu gradski lopovi i besposličari. Znate, moji gosti su bili vrlo imućni ljudi.

— Ni to vaše obezbeđenje nije pomoglo?

— Nije. Čini se da su ubice prvo njih dvojicu smaknuli — rekao je Tejlor. — Naime, s te strane gde su oni stajali počela je pucnjava.

Još su neko vreme razgovarali o tom nemilom događaju. Na kraju razgovora, Moris je stekao dojam da ni sam Tejlor ne zna mnogo više od njega.

Ispričavši se zbog umora i povećanih bolova, ljubazni domaćin se povukao u svoje prostorije, uz pomoć lepe Suzan i jedne žene iz posluge.

Moris nije bio dugo sam na balkonu.

Čim je videla da je Tejlor otišao, Marijana je prišla Morisu.

Opet vesela, zadovoljno je sela kapetanu u krilo. No, nije dozvolila da je ljubi.

— Nije baš veseo i duhovit momak taj Džim, je li? — upitala je, sa smeškom.

— Bravo, to si dobro primetila — narugao se Moris. — Nadam se da si sada shvatila kako te sreća nije napustila. Ipak si ti mnogo, mnogo srećnija od Suzan. Ti nemaš sve ove blagodeti, ali imaš mene... hm... donekle...

Marijana se ljutnula zbog onog: »donekle«.

— Gde je Tauzer? — upitao je Moris.

— Dole je, u salonu. Šta ti treba?

— Vreme je da opet prošetamo gradom — rekao je Moris. — Ovde mi je već postalo dosadno. Čini se da su ubojice digle ruke od ostalih mesnih bogataša. Tvoj bogati rođak već je skoro zdrav. Osim toga, kroz nekoliko dana mi treba da se javimo na dužnost u Fort Gvardu. Znaš, ja nisam bogat kao naš domaćin, moram da pazim na svoju platu. Istina, ona je manja od cene jedne flaše ovakvog viskija.

— Zato ćeš i tu bednu platu propiti negde u salunu? — ljutito je rekla devojka i ustala mu iz krila.

— Neću dugo ostati — nasmešio se Moris. — Ne brini, niko me neće napasti. Po meni se vidi da nemam mnogo novca, kao i da nisam...

— Kako zavidim Suzani! — iskreno je uzdahnula Marijana, prekinuvši Morisove reči.

5

U salunu nije bilo veselo.

Osim Morisa i Tauzera bilo je samo nekoliko najvernijih gostiju, no i ti su se razbežali čim su videli njih dvojicu.

Debeli barmen nije bio raspoložen za razgovor. Nevoljko ih je poslužio pivom, progovorivši tek toliko da se požali kako će propasti ako se nastavi ovakvo mrtvilo u gradu i okolini.

Moris nije više ni pokušavao da razgovara s njim.

Veče je donelo prijatnu svežinu. Iako nije bilo živosti i gradskog meteža, svojstvenog prerijskim grado-

vima u to vreme dana, jasno se osećalo da napetost polako popušta, prolazi kao slabim vetrom odnešena.

Nekoliko kuća imalo je osvetljene prozore, a užurbani koraci govorili su da ipak nije zamro svaki trag života u gradu.

— Nije baš veselo — primetio je Tauzer.

Moris nije odgovorio. Pripalio je novu cigaretu i otpio gutljaj piva da pročisti grlo. Gledao je kroz prozor, u tamu.

— Od kada smo došli u Vitorio udebljao sam se — žalio se narednik, gladeći svoj sve obimniji stomak. — Nije ovo život za mene...

— Tebi ništa ne odgovara — nervozno je procedio Moris. — Jesi li video našeg domaćina? Meni se mnogo više svidela Suzan.

— Stvarno!?

Nasmejali su se nervoznim smehom.

— Hajdemo, ovde mi je dosadno — rekao je Tauzer, zevnuvši.

— Idemo — pristao je Moris. — Nisam ni doručkovao, ni ručao. Nadam se da mi naš domaćin neće praviti društvo za večerom.

Ustali su i ćutke napustili salun.

Noć je sasvim obuzela grad. Hladni južnjak doneo je svežinu koja je brzo rashladila pesak i kamen. Celodnevno znojenje zamenjeno je drhtanjem pred naletima oštre, nemilosrdne hladnoće.

Dva prijatelja su hodala sporo, jedva izvlačeći noge iz duboke prašine glavne ulice grada. Nigde više nije bilo ni svetla ni zvuka koji bi odao nečije postojanje.

— Mrtav grad — rekao je Tauzer.

— Meni je svejedno — promrmljao je Moris. — Još dan-dva pa ćemo uteći odavde. Ovaj odmor mi je bio potreban. Fino sam se opustio.

— Šta kaže Tejlor? Namerava li da traži zločince?

— Naravno. No, za to su mu potrebni ljudi. Niko u gradu nema hrabrosti ni da promoli nos, a kamoli da se suprotstavi bandi koja se usudila da prepolovi broj najuglednijih ljudi u ovom delu Teksasa.

— Mi mu nećemo pomoći?

— Ne budi lud, stari moj — nasmešio se Moris. — Mi smo ovde gosti, a ne plaćeni revolveraši.

Tauzer je to znao i to mu je bilo drago.

Prošli su pored ogromne zgrade Tejlorove banke. Veliko zdanje moćno je izgledalo u mraku. Belo okrečeni zidovi jasno su se isticali u tami, pokazujući svu raskoš i veličinu građevine.

Prijatelji su skrenuli u sporednu ulicu gde se nalazila isto tako velika i lepa Tejlorova zgrada za stanovanje.

Ulica je bila prazna, tiha. Kako još nije bio izašao mesec, zgrade su se činile bednije, manje i jadnije nego inače. No, ogromna Tejlorova vila ništa nije gubila od svoje lepote i veličine.

Moris je pogledao u osvetljene prozore kuće.

Čim bi pomislio na posedovanje takvog bogatstva, zavrtelo bi mu se u glavi. Umesto da sedi u kožnim foteljama i šetka se u najskupljim odelima, on je bio osuđen na sedenje u sedlu i beskonačno jurenje za Apačima, kojekakvim banditima i svim mogućim šljamom koji se vrzmao oko granice.

Uzdahnuo je tužno.

— Kako da ne zavidim... — počeo je tiho govoriti.

No, Tauzer se naglo zaustavio u pola koraka i uhvatio prijatelja za ruku.

— Ćuti, Moris! — šapnuo je narednik i privukao kapetana bliže drvenoj ogradi prve susedne zgrade do Tejlorove kuće.

Pokazao je rukom na stražnji ulaz u kuću Suzaninog verenika.

Da nije bilo slabog svetla, što se prosipalo s jednog od prozora na prvom spratu, ne bi se videla figura čoveka koji se vrzmao po dvorištu.

Iznenađen, širom otvorenih očiju, Moris je nemo posmatrao siluetu koja se prikradala Tejlorovoj zgradi. Video je kako tajanstveni noćni posetilac pokušava da se popne uz zid kuće, ali mu to nije uspevalo.

— Ko bi to mogao biti? — upitao je Tauzer šapatom.

— Hajde da vidimo — predložio je Moris.

Spretno, nečujno poput senki, dva prijatelja kliznula su unutar dvorišta i odmah krenuli prema ogradi koja ih je sprečavala da vide šta se dešava na Tejlorovom posedu.

Bez ijednog glasnijeg šuma prišli su niskoj daščanoj ogradi.

Moris je morao dobro napregnuti oči da otkrije gde se nalazi tjanstveni posetilac. Svetlost s prozora više mu nije pružala svetliju podlogu, pa nije mogao jasno razaznati gde je uljez.

No, on se sam odao.

Momak je bio vrlo tih. Iako su bili udaljeni od njega samo dvadesetak koraka, Moris i Tauzer nisu čuli ništa što bi im reklo gde se čovek nalazi.

Ipak, ovaj je pogrešio, jer se čuvao samo od pogleda iz unutrašnjosti kuće.

Neznanac je potpuno smetnuo s uma da bi ga neko mogao opaziti izvan Tejlorove zgrade. Koncentrisan da se sakrije od ukućana, uljez se nečujno kretao.

Iz nepažnje je, ipak, dozvolio da se njegova silueta pojavi u okviru jednog od donjih, slabom svetlošću osvetljenih, prozora.

Gledajući ga s leđa, Moris je jasno video konture uhodinog čvrstog, visokog tela.

Nije više imao šta da čeka. Izvadio je revolver i potegao oroz.

— Ne miči se, prijatelju! — viknuo je čvrstim glasom.

Iznenada razbijena tišina bila je nabijena teškim osećajem neizvesnosti i iščekivanja.

Noćni posetilac se prvo ukočio, ne snalazeći se šta da učini. No, odmah zatim hitro se bacio na zemlju.

Nebo nad pustim, zaplašenim gradom presekli su revolverski pucnji.

Moris nije oklevao.

Čim je primetio da uhoda ne namerava da se preda bez borbe, pritisnuo je obarač. Nije mogao da vidi da li je pogodio; nije bilo vremena.

Uljez je odmah odgovorio paljbom. Dva metka opasno su fijuknula pored kapetanove glave. Kada se jedno tane zabilo u debelu dasku ograde, pedalj od Morisovog lica, dvojica prijatelja već su ležali u prašni, besno proklinjući svoju zlu sreću.

No, Moris nije gubio vreme.

Četvoronoške se odvukao nekoliko koraka niz ogradu. Znao je da mnogo rizikuje, ali nije mogao ništa drugo da učini. Skočio je iz zaklona i ispalio dva metak u smeru uljeza.

Ali ni Morisov protivnik nije bio naivan.

Dok su Moris i Tauzer bili skriveni, tajanstveni nezvani posetilac promenio je položaj.

Moris je pogledom pretraživao dvorište. Ništa nije mogao videti, a

uljez se nije odao nijednim pokretom ili zvukom.

Tada su iz kuće nagrnuli Tejlorovi revolveraši. Četvorica bankarovih momaka bezglavo su izleteli u tamu, ni ne znajući šta se događa.

Moris se kiselo osmehnuo, sažaljevajući ih zbog te gluposti. Da se borio protiv njih, ne bi bio težak zadatak da ih sredi.

No, ako ništa drugo, revolveraši su uspeli da isteraju uljeza iz njegovog zaklona.

U tišini su se čule samo isprekidane reči četvorice zbunjenih telohranitelja. Nikako nisu uspevali da shvate ko na koga i zašto puca. Jedan od njih krenuo je prema glavnim dvorišnim vratima.

Nije daleko stigao.

Moris je video kako je iz mraka, uz samu uličnu ogradu, sevnuo narandžasti plamen. Zajedno s rikom oružja čuo se samrtnički vrisak neopreznog Tejlorovog čuvara.

Odbačen unazad, momak je leteo kroz vazduh metar-dva i pao na prašnjavo tlo, ne pomerivši se više.

Moris nije čekao.

Video je siluetu čoveka kako žuri prema izlazu. Kapetan je oslonio ruku s revolverom o ogradu i smirio disanje. Polako je povukao obarač.

Opasni uljez se zaneo od udarca taneta. Izgubio je korak, ali nije pao. Sledećeg trenutka bio je na ulici. Nije ni pokušao da uzvrati paljbu.

Umesto njega, to su uradili Tejlorovi revolveraši.

Morisov nesigurni zaklon zasula je prava kiša metaka.

Preplašen opasnim fijucima vrelog olova, kapetan se bacio na zemlju. Znao je da se tako šta moglo dogoditi, no morao je rizikovati. Kada se kanonada malo primirila, Moris je podigao glavu iz prašine.

— Hej, momci, to sam ja, Moris — viknuo je, nadajući se da će mu poverovati. — Sa mnom je narednik Tauzer. Uljez kojeg smo pokušali da uhvatimo upravo je utekao niz ulicu.

Neko vreme vladala je potpuna tišina.

— Zaista, neko je upucao Bertija — rekao je jedan revolveraš, skriven u tami. — Možete izaći, kapetane.

No, Moris nije žurio.

Sačekao je da se uveri kako revolveraši zaista veruju u njegov identitet. Nakon što je oprezno provirio i video tri siluete okupljene oko neopreznog momka, kojeg je ustrelio napadač, Moris se sasvim ispravio.

— Hajde, Tauzeru — pozvao je prijatelja i preskočio kapiju.

Prišli su revolverašima.

— Šta se to dogodilo, kapetane? — upitao je krupni momak koji se zvao Holms.

— Videli smo čoveka kako se vrzma oko kuće — objašnjavao je Moris. — Nakon mog poziva da stane, počeo je da puca. Tada ste vi izašli. Video sam kako je upucao ovog nesrećnika. Mislim da sam i ja njega pogodio.

— Bio je samo jedan? — upitao je Holms.

— Da, samo jedan.

— Naći ćemo ga! — oštro je rekao vođa bankarovih revolveraša i obratio se svojim drugovima — Tod, ti ostani uz Bertija. Pazi na kuću, možda je kakav trik u pitanju. Mi ćemo poći da potražimo tog momka. Ako je ranjen, lako ćemo ga naći. Šta vi mislite, kapetane?

— Ne treba gubiti vreme — promrsio je Moris.

Ni on nije više želeo da gubi vreme sa revolverašima.

Okrenuo se na peti i pošao prema ulazu u zgradu. Pred velikim vratima zastao je i dlanovima počeo da otresa prašinu sa odeće.

Osećao je kako mu se fine čestice prašine uvlače u nosnice i draže ga na kijanje. Levi lakat ga je još uvek boleo. Prilikom jednog sokoka, nezgodno se dočekao i ozledio.

— Misliš li da će ga uhvatiti? — upitao je Tauzer prijatelja.

— Nadam se. Bilo kako bilo, sutra ćemo i mi prošetati gradom. Video sam kako se momak zaneo od udarca metka. Da bi se izvukao, morao je potražiti nečiju pomoć. A sigurno se sakriva negde u gradu.

— Siguran si?

— Naravno! Vidiš, dok je Tejlor bio na svom posedu, taj nepoznati uljez nikoga nije uznemiravao. Čim je Tejlor došao u grad, stigle su i neprilike. Nije teško zaključiti da ubojice vršljaju, uglavnom, u Vitoriju.

— Misliš li da ovaj momak ima veze sa masakrom na reci?

— Misliš li ti drugačije?

Tauzer je ćutao.

Očistili su odeću koliko su mogli. Moris je izvukao revolver i prazne čaure zamenio novim mecima. Još jednom je opipao ozleđeni lakat.

Ušli su u kuću gde su ih dočekali domaćin i dve žene.

Marijana je odmah pritrčala Morisu i obgrlila ga. Moris ju je poljubio i nežno odmaknuo od sebe.

— Šta se dogodilo, kapetane? — odmah ga je upitao Tejlor.

Na njegovom uskom, ispijenom licu, bleda svetlost petroleumskih lampi pravila je groteskne, nestvarne senke. Podbočen o štap, malo nagnut ulevo, čvrsto je gledao u Morisa.

— Nekome je, čini se, žao što ste preživeli masakr, gospodine Tejlor — mirno je zaključio Moris. — Neki čovek se prikrao vašoj zgradi. U borbi je sredio jednog momka, ali je i sam dobio metak. Vaši revolveraši ga sada traže po gradu — raportirao je Moris kratko i jasno.

Nije propustio ružan trzaj na Tejlorovom licu.

Ćutali su.

Moris nije bio zadovoljan ovakvim raspletom situacije. Odbojnost koju je osećao prema Tejloru, teškom mukom je uspevao da prikrije. Poslednje što je želeo bilo je da brani tog bogataša.

Iako je odlično shvatao da Tejlor za protivnikaima okrutnog, svirepog ubicu — ili ubice! — bio je uveren da se niko ne bi odlučio na tako zverski zločin da za to nema čvrste, prave razloge.

Napad nostalgije za Fort Gvardom nije napuštao Morisa. No, znao je da tek sada ne može uteći iz Vitorija.

Osetio je Marijanin pogled na licu. Nasmešio se.

— Idem da operem lice — rekao je i krenuo gore, u svoju sobu.

6

Ako vam je neko pretio, nemojte se plašiti, mi ćemo vas zaštititi — govorio je Moris tihim, ubedljivim glasom.

— Kažem vam, gospodine, sinoć sam čuo pucnjavu, ali niko nije od mene tražio pomoć — po ko zna koji put ponovio je doktor Anderson.

Oniski, sedokosi starčić uporno je odbijao svaku mogućnost da je pregledao i previo ranjenog uljeza. Na doktorovom mršavom licu neprestano je lebdeo setan osmeh, pun uzvišenog dostojanstva.

Obučen u skupoceno odelo, glatko izbrijan, starac je izgledao dobro očuvan, negovan.

— Znate li, doktore, ko bi još, osim vas mogao pružiti lekarsku pomoć ranjeniku? — nastavio je Moris. — Iako, možda rana nije teška, nije ugodno nositi komad olova u telu, zar ne?

Doktor Anderson nije dugo razmišljao.

— U Vitoriju lekara nema osim mene — rekao je s nedokučivim osmehom na svom starački nežnom i mekom licu. — Ali, gospodine kapetane, ovde mnogi ljudi znaju da očiste lakše rane, pa i tane da izvade iz tela.

Moris je nezadovoljno uzdahnuo.

— Nadao sam se da ćete mi biti od veće pomoći — priznao je.

— Žao mi je — osmehnuo se starac nemoćno. — Iskreno se nadam da vam moja pomoć nikada neće zatrebati — dodao je.

— I ja se nadam — rekao je Moris i pokazao glavom Tauzeru da izađu.

No, kada se već uhvatio za kvaku na vratima, Moris je zastao i preko ramena još jednim dugim pogledom odmerio sedokosog starca.

— Recite, gde ste vi bili za vreme masakra na Tejlorovoj veridbi? — upitao je doktora tihim, prigušenim glasom.

Istog trena nestao je osmeh s Andersonovog lica.

Na starčevim bledim obrazima pojavile su se dve rumene pege. Jasna kapetanova insinuacija bila je uvredljiva, no nije znao kako da reaguje. Zbunjeno je zevnuo da nešto kaže, no reči mu nisu silazile preko suvih usana.

Širom otvorenih očiju doktor je gledao čas Tauzera, čas Morisa, kao da ne razume postavljeno pitanje.

— Mislim, koliko ja znam, da vas gospodine Tejlor veoma ceni — pokušao je Moris da objasni svoje pitanje, ali se videlo da je zadovoljan što je uspeo da iznenadi i zbuni doktora. — Ipak, iako sam mnogo toga čuo o onoj tragediji, vas niko nijednom nije pomenuo, kao da niste prisustvovali veridbi.

— I nisam... — prošaputao je doktor.

— Čudno! — rekao je kapetan i sasvim se okrenuo prema starcu. — Zar vas, tako cenjenog gospodina, nisu pozvali na slavlje?

Starac je još neko vreme ćutao.

Hteo je nešto da kaže, ali bio je suviše uzbuđen da bi mogao oblikovati reči.

— Pozvan sam... pozvan... — rekao je čim je došao do vazduha. — Razumem zašto me pitate i to me vređa. No, reći ću vam ono što svi znaju. Ja sam toga dana bio u La Meneri. Gospodin Tejlor je znao da ću kasniti na njegovu proslavu. Eto, zakasnio sam dovoljno da bih sačuvao život.

Moris je samo klimnuo glavom, kao da nikakvo drugačije objašnjenje nije ni očekivao. Nijednog trenutka mu s lica nije silazio blag, ljubazan osmeh.

— Kapetane, ja ne mogu dozvoliti da me vređate! — hrabro je istisnuo doktor Anderson, sa čudnom grimasom na licu. Male, nežne prste neprestano je preplitao usled nervoze.

— Razumem zašto me to pitate. Vi nemate prava da me stavljate u vezu sa tim zločincima, koji su... Uostalom, gospodin Tejlor zna... molim, ja ću...

— Zašto se uzbuđujete, doktore? — osmehnuo se Moris ljubazno. Ja nijednom svojom rečju nisam nagovestio sumnju u vaše poštenje. Ja

sam ubeđen da govorite istinu. Ako šta saznate, vi ćete nam to dojaviti, zar ne?

Ne čekajući da mu doktor Anderson odgovori, kapetan je stavio šešir na glavu, prstom nehajno dotakao obod i otvorio vrata.

Propustivši prvo Tauzera, Moris je izašao za prijateljem, ostavljajući uvređenog i zbunjenog doktora.

Sišavši s trema Andersonove kuće, dva prijatelja su krenula prema najbližem salunu. Hodali su uz kuće, kako bi se bar donekle sakrili od vrelih sunčevih zraka, koje su još od ranog jutra počele paliti grad.

— Veruješ li mu? — upitao je Tauzer tiho.

— Šta?

— Pa to o putu u La Meneru?

— Verovaću tek kada telegrafišem i raspitam se je li tamo zaista bio.

— Čini mi se da je doktor pošten čovek . . .

— I poštene ljude možeš zaplašiti i naterati da rade loše stvari — mrmljao je nepoverljivo Moris. — Ubeđen sam da sam pogodio onog bandita. Lepo sam video kako se zaneo od udara metka. Možda rana nije opasna, ali ne verujem da momak neće imati problema s tim olovom. Normalno je da potraži lekarsku pomoć.

— Anderson kaže da bi priznao da je lečio bandita ili da išta drugo zna . . .

— To kaže nama! — nije prestajao da sumnja Moris. — Možda su mu zapretili, zaplašili ga. Bilo kako bilo, moraćemo potražiti neki drugi trag.

Ućutali su.

Jutro je bilo vrlo ugodno. Iako je južni povetarac bivao sve slabiji, još uvek je uspevao da rastera jaru koja se polako nadvijala nad gradom.

Glavna ulica grada nije odisala pravim, punim životom, no ipak je bilo nekoliko prolaznika i dece.

Skrivajući lica u senkama šešira, ljudi su žurili da što pre završe svakodnevne poslove, pa da se sakriju negde u sigurnu hladovinu, gde će čekati novi dan, koji bi, možda, mogao doneti rasplet događaja i opšte rasterećenje.

Gomila dečaka galamila je nasred ulice.

Deca su se posvadila oko nečega pa su odmah, po ugledu na starije, pesnicama počeli dokazivati ko je u pravu.

— Mali divljaci — rekao je Tauzer kroz smeh.

Dva prijatelja su zastala. Moris je brzo i vešto smotao dve cigarete i pružio jednu debelom naredniku.

— Nije baš dobra kao Tejlorove »Virdžinije«, ali i ovo nije loš duvan — rekao je Moris. — Podseti me da ukradem koju cigaretu od našeg domaćina pre nego što krenemo.

— Ja sam već spremio dve kutije.

— Stari lopove! — nasmejao se Moris.

Zaokupljeni razgovorom, prijatelji nisu odmah videli šta se događalo nekoliko koraka ispred njih.

Tek kada su dečaci prasnuli u smeh, Moris i Tauzer su primetili šta ih je tako slatko nasmejalo.

Na tremu jedne od trgovina spotaknula se i pala krupna, stara žena. Sva u crnini, žena je pala na kolena i dlanove. Iznenađena, a verovatno i ozleđena, nekoliko trenutaka ostala je u tom položaju, ne pomerajući se.

Moris joj je prišao brzim koracima.

Uhvatio ju je za rame i pomogao joj da se pridigne na noge.

Starica je imala mršavo, ispijeno lice. Bezbrojne godine po njenoj ne-

žnoj svetloj koži isplele su mrežu finih, plitkih bora, u koje su se usekle i mutne, vodnikaste sive oči.

Usne su joj podrhtavale od bola i besa koji je htela sakriti.

— Jeste li se ozledili, gospođo? — upitao je ljubazno Moris.

Video je pod ženinim nogama opušten kanap, čiji je jedan kraj bio vezan za stup trema. Dečaci su sačekali da žena izađe iz trgovine pa su naglo zategli kanap da se ona saplete.

Moris je s gađenjem pogledao dečurliju, koja se još uvek kidala od smeha, ali su se ipak, za svaki slučaj, klinci odmakli podalje od trema.

Morisu i starici prišli su Tauzer i visoki, sredovečni trgovac na čijem tremu se desio taj incident.

S daščanog trema Moris je pokupio dva-tri u papir umotana predmeta koji su ženi ispali prilikom pada.

Opet ju je upitao da li se ozledila.

— Gubi se! — obrusila mu je baba oštro, a bezube usne nerazgovetno su razvlačile reči. — Sve će vas ... sve će vas odneti vrag — vrištala je starica na sav glas.

Moris je koraknuo unazad, silno iznanađen.

Starica je u naručje prigrlila predmete koje joj je kapetan podigao. Osvrnula se nekoliko puta oko sebe. Iz očiju joj je sevao oštar plamen neskrivene mržnje prema svemu i svakome.

— He, he ... počeo vas je vrag nositi — nastavila je vikati žena, ne gledajući ni u koga određenog. — Pakao čeka sve vas! Pakao! Ja ću vam sve reći. Ja nisam kukavica! Ja ću vam reći: svi ste vi grešni. Svi, svi ste samo gomila ubica. Eto, vrag je konačno odneo Adamsa i Bruka. Doći će i na vas ostale red. Drhtite, ubojice! Skrivajte se, ali to vam neće pomoći.

Starica se naglo okrenula.

Iz naručja joj je ispao jedan svitak. Moris se odmah sagnuo i podigao ga.

Pod prstima je osetio mekoću tkanine. Jedan kraj hartije bio je pocepan pa je Moris video da je u nju uvijeno čisto, belo platno.

Žena je prihvatila paketić i otišla s trema, ne prestajući da proklinje i preti. Svakih nekoliko koraka zastajala je i osvrtala se.

— Opasna baba! — rekao je Moris i podlakticom obrisao znoj koji mu je izbio na čelo.

— To je stara Keti Flivor — odmahnuo je rukom debeli trgovac. — Ona po ceo dan tako galami, ali nije agresivna. Ni decu ne tuče, samo viče i preti. Čuli ste, uostalom.

— Šta je; luda?

— Da, već dugo — govorio je trgovac, gledajući za ženom. — Pre nekoliko godina ubijen joj je muž. Poznavao sam tog čoveka. Majkl Flivor. Bio je šerif. Vrlo pošten i spretan čovek. Našli su ga ubijenog, s nožem u leđima. Nikada se nije otkrilo ko je to uradio.

— Čudno, obično se savezni maršali doboro potrude da otkriju ubicu čuvara zakona — rekao je Moris, iako ni sam nije mnogo verovao u svoje reči. No, hteo je da nastavi razgovor s trgovcem.

— Ne sećam se više dobro tih dana, moj gospodine — odmahnuo je rukom brbljivi debeljko. — Istraga nije dugo trajala. Osuđen je neki dečko Lenoks, mislim da se zvao Džo Lenoks, ili tako nekako. Ne, on je osuđen zbog nečeg drugog, pa se mislilo da je njegova banda ubila šerifa Flivora, iz osvete. Eto, sada su nam ubili i šerifa Bejta. Možda je

ova luđakinja u pravu: sve će nas vrag odneti.

Završivši razgovor pesimističnom prognozom, debeli trgovac se bez pozdrava okrenuo i otišao u trgovinu da u hladovini nastavi sa žalopojkama.

Moris i Tauzer razmenjaše duge poglede.

— Eto, nije naš pukovnik Pilburg jedini luđak na svetu — našalio se Tauzer.

— Idemo na pivo pa ćemo videti šta ima za ručak — predložio je Moris.

Nije ih zanimala stara baba Keti Flivor.

Dok su stigli do saluna, potpuno su zaboravili na mržnju koja je neprestano buktala u starčevim očima. Njene zle reči nestale su u toplom prerijskom vazduhu, ali je ostao gorak ukus straha od mogućeg ispunjavanja tih nemilosrdnih proklinjanja.

— Kada ćemo se vratiti u Fort Gvardu? — upitao je Tauzer, dok su sedeli u pustom salunu i polako ispijali osvežavajuće hladno pivo.

— Što pre — promrsio je Moris. — Ako se kroz koji dan ništa ne dogodi, osedlaćemo konje. No, pokušaćemo da sinoćnog uljeza isteramo na videlo.

— Da, ostali smo mu dužni ...

Sparina se nije ni osećala u Tejlorovoj kući.

Visoke prostorije, zatamnjene gustim čipkanim zavesama, uspešno su odolevale naletima vrućine, sačuvavši svu ugodnost i svežinu.

Sedeli su i odmarali se.

Moris je prineo naslonjač uz veliki prozor. Zavaljen u udobnoj stolici, potpuno se prepustio blagom dremežu.

Skupa, fina cigareta gorela mu je među prstima. U teškoj kristalnoj čaši svetlucale su smeđe kapi starog viskija. Dva-tri zraka svetlosti igrala su mu na preplanulom, širokom licu.

Za potpuni ugođaj nedostajala mu je samo — sloboda.

Nije mogao podići noge na okvir prozora. Nije mogao zapevati neku prostu, vojničku pesmu. Tišina, hladna atmosfera i tuđe bogatstvo, terali su ga da se ponaša kruto, gospodski.

Nedostatak slobode neprestano ga je tištao u grudima. Znao je da se ne oseća sasvim ugodno pa se nije mogao opustiti.

Nije obraćao pažnju na tihi razgovor dveju sestara.

Suzan i Marijana sedele su na kauču. Kako su dugo bile razdvojene, nisu mogle brzo iscrpsti teme za razgovor. Pričale su o najobičnijim stvarima, ali su se često doticale i onih težih, intimnijih razmišljanja.

Upravo su bila na redu neka sećanja iz detinjstva, kada se začuo razgovor muškaraca u hodniku.

No, čim su vrata salona škljocnula, opet je nastupila tišina.

Ne podižući glavu, pretvarajući se da drema, Moris je pažljivo osluškivao svaki zvuk. Po struganju potpetica i prigušenim udarcima štapom o pod, znao je da je u sobu ušao Džim Tejlor.

— Šta se dogodilo, Džim? — upitala je Suzan, a Moris je u njenom glasu jasno prepoznao notu zabrinutosti.

— Ona luda baba opet nam pravi probleme — prosiktao je bankar, teško uzdišući. — Ja to više ne mogu trpeti.

— Stara Keti Flivor? — upitala je Suzan.

— Da. Zamisli, dok smo se vraćali s Almasa — govorio je uzbuđeno Tejlor — videla je moju kočiju. Dograbila je nekakve kamenice i počela da ih baca na nas. Sva sreća što je stari Pinter uspeo da obuzda preplašene konje.

— Sirota žena, potpuno je izgubila razum . . .

— Ali ja to više neću trpeti — besno je ponovio bankar.

Udario je štapom o parket.

Glasno je disao, jedva uspevajući da obuzda nagomilani bes. Prišao je dubokoj kožnoj fotelji i, uz Suzaninu pomoć, spustio se u nju.

Dugo je bez reči uzdisao i nervozno lupkao prstima po naslonu fotelje.

Moris je otvorio oči. Ugasio je cigaretu i otpio dug gutljaj pića da se smiri i oprosti Tejloru što ga je omeo u dremanju.

— Ta se žena više ne može podnositi — nastavio je da mrmlja ranjeni bankar. — I pre nego što su joj ubili muža nije bila normalna. Jednog dana će nekoga ozlediti. Ne smem ni pomisliti šta bi se desilo da kočijaš nije uspeo da primiri konje.

— Nemoj da budeš nervozan, Džim . . . — nežno je rekla Suzan svom vereniku.

Prišla mu je i popravila pramen kose koji mu se neposlušno lepio za oznojeno čelo. Ukočen, kao da ne oseća njene meke prste, Džim Tejlor je gledao pred sebe, u prazno.

Morisa je iznenadilo to što je čuo.

Setio se reči stare luđakinje i njenog plamtećeg pogleda. Bilo je čudno da to staro, iscrpljeno, a verovatno i bolesno telo poseduje toliko energije, toliku snagu da tako mrzi i proklinje.

Debeli trgovac je, nasuprot Tejloru, govorio kako udovica nije agresivna, iako je potpuno skrenula s uma.

Osim toga, kapetan se setio da je žena likovala zbog masakra, zbog ubistva tih značajnih ličnosti. Time što je napala Tejlorovu kočiju, jasno se opredelila za stranu ubojica bogataša.

Poput kratkog bleska, u Morisovom sećanju pojavila se slika onog paketića s platnom koji je pridigao babi s trema.

Belo platno bi moglo poslužiti i kao zavoj za ranu.

No, to se kapetanu Morisu činilo isuviše smelim.

Teško je bilo verovati da bi se dobro organizovana i moćna banda — koja ne preza ni od bitke s najmoćnijim, najbogatijim protivnicima — oslanjala na pomoć jedne stare, poludele žene.

— Muž te žene bio je šerif u Vitoriju? — upitao je Moris da prekine tok misli.

Tejlor se nemalo iznenadio.

Čelo mu se namreškalo borama. Oštrim pogledom odmerio je oficira. Nekoliko trenutaka je razmišljao pre nego što će reći:

— Vi nju poznajete, gospodine kapetane? — upitao je.

— Sreo sam je jutros dok sam obilazio grad — mirno je rekao istinu Moris. — Rekla mi je da će me vrag odneti, kao i sve ostale.

Morisove mirne, tihe reči opustile su Tejlora i s lica mu je nestalo one sumnjičavosti i podozrenja, koje se prvo pojavilo.

— Da, muž te sirotice bio je šerif — rekao je bankar hladnim, skoro sasvim mirnim glasom. — Kažu da je žena poludela nakon što su joj muža ubili. No, koliko ja znam, ona

je oduvek bila, recimo, čudna, ako ne i nerazumna.

— Šerifov ubica nije pronađen?

— Ne, nije. Ali zašto vas to toliko interesuje? — upitao je Tejlor tihim glasom.

— Možda ta baba sve vas, građane Vitorija, optužuje za smrt svog muža — rekao je Moris. — Zato se toliko i raduje vašoj nesreći.

— Ona je luda — opet je nervozno frknuo Tejlor. — Ljudi će je trpeti dok ne napravi kakvo veće zlo. Potrebno je da ubije nekoga pa da se nešto preduzme.

— Nemoj se nervirati, Džime — posavetovala je Suzan verenika. — Hoćeš li da ti nalijem čašicu viskija?

— Neću, hvala — rekao je ranjeni bankar. — Znam da ne smem da budem toliko nervozan, ali ta luđakinja me pošteno isprepadala.

— Govori li vam šta ime: Džo Lenoks? — upitao je Moris svog domaćina.

Nad Tejlorovo lice nadnela se strašna oluja.

Pogled mu se potpuno smračio, a usne razvukle u jednu tanku, beskrvnu crtu. Na uskom licu, u polutami, jagodice su mu izgledale još isturenije, a očne duplje sasvim su upale.

— Ne, ne sećam se nikakvog Lenoksa — rekao je tihim glasom.

— Kažu da je njegova banda ubila šerifa...

— Znam da su kružile svakojake priče, ali se više ne mogu setiti svih tih imena koja su dovođena u vezu sa šerifovom smrću — promrsio je Džim Tejlor. — Čini se da ste mnogo toga saznali o Keti Flivor i njenom mužu.

Moris se osmehnuo.

— Tek nekoliko rečenica... — priznao je skromno. — No, ono mnogo važnije nisam uspeo da naslutim: šta se dogodilo sa momkom kojeg sam juče ranio pred vašom kućom.

— Doktor Anderson nije nikoga lečio?

— Ne, kaže da nije — odmahnuo je Moris. — Ne znam da li mu mogu verovati.

— Doktor je pošten čovek — rekao je Tejlor. — On bi nam rado pomogao da može. Ipak, verovao sam da će moji ljudi pronaći sinoćnjeg ubicu. Jeste li vi sigurni da ste ga ranili?

— Naravno — promrmljao je Moris. — Siguran sam i da ćemo ga uhvatiti.

Kapetan je ustao sa stolice i odložio kristalnu čašu na mali, lakirani sto na kojem je stajao poslužavnik s pićima i čašama.

— Možda neću stići na večeru — rekao je, obrativši se Suzani. — Mislim da ću još malo prošetati gradom da još nešto saznam.

Odlazeći iz salona, namignuo je Marijani i poslao joj poljubac.

8

Veče je Morisa i Tauzera zateklo u salunu.

Ponovila se slika od sinoć.

Čim su dvojica uniformisanih stranaca ušli u salun, šaka najvernijih gostiju odmah se raspršila.

Debeli barmen im se nije obradovao. Njegovo uvek kiselo lice samo se još više izdužilo kada ih je video. Ipak, nijednom rečju nije protestovao ni pokazao svoje nezadovoljstvo. Doneo im je pivo i vratio se iza šanka da nastavi u tišini da oplakuje svoju neminovnu propast.

— Zašto si hteo da izađemo? — upitao je narednik Tauzer. — Mnogo više mi se sviđa u Tejlorovoj ku-

ći. Ovde zaudara, a ni pivo nije dovoljno hladno.

— Nećeš ni imati vremena da se daviš u pivu — rekao je Moris.

Ljuljao se na stražnjim nogama stolice. Kroz prozor je ulazila tama. Dah prijatne hladnoće osvežavao je ustajali vazduh u salunu. Višegodišnji smrad duvana i alkohola, ipak, nikakva svežina nije mogla nadjačati.

— Šta ćemo raditi? — upitao je tiho Tauzer, predosećajući da mu je Moris spremio neko ne baš prijatno iznenađenje.

— Prošetaćemo gradom — nasmešio se Moris. — Da juče nismo šetali, ko zna šta bi se dogodilo. Onaj bandit, sigurno, nije imao dobre namere. Danas ćemo opet proći ovim mrtvim ulicama.

— Zašto? Zar nije dovoljno da se pobrinemo za svoju kožu? — Tauzeru se nije svidela ideja da se upušta u avanturu. — Tejlor plaća celu armiju revolveraša. Neka ih pošalje na bandite i časom će sve rešiti.

— Ja ne želim da sedim skrštenih ruku...

— Oho! — začudio se narednik. — Oprosti, ja sam uvek mislio da ti jedino za tim i žudiš, za sedenjem skrštenih ruku!

Moris se osmehnuo. Tauzer je bio u pravu.

No, i narednik je video da Moris nešto određeno smera, da nije u pitanju šetnja naslepo, bez plana.

— Šta si nanjušio, amigo? — upitao je Morisa, gledajući ga ispod oka.

— Ne znam ništa sigurno — rekao je Moris. — Možda su moje kombinacije suviše smele, ali želim proveriti to što me interesuje.

— Šta to?

— Nemoj se smejati... — opomenuo je kapetan prijatelja, a oko njegovih usana pojavio se trag osmeha. — Mislim da trag valja potražiti kod stare udovice šerifa Flivora.

— Misliš kod one luđakinje koju su deca jutros srušila? — začudio se Tauzer.

— Da.

— Ti si luđi od nje! — procedio je Tauzer.

Shvatajući da je podigao glas više nego što treba, narednik je samo odmahnuo rukom i otpio nekoliko dugih gutljaja piva. Podlakticom je obrisao usne od ostataka žute pivske pene na širokim, mesnatim usnama.

Ćutali su neko vreme.

— Nadam se da imaš dobro opravdanje za tu ideju — osmehnuo se narednik, pomirljivo.

— I ja se nadam.

— Pričaj, onda.

— Ima nekoliko sitnica koje su se tako čudno poklopile — govorio je Moris skoro šapatom. — Ubeđen sam da sam ranio onog bandita juče. To bi značilo da je momak, najverovatnije, potražio pomoć kod nekoga u gradu.

— Ali ta luda žena...

— Ne prekidaj me, Tauzeru — oštro je rekao Moris. — Ta luda žena nosila je komad belog platna. To me podsetilo na zavoje. Dalje, ona mrzi bogataše. Po podne je bacala kamenice na Tejlorovu kočiju, a čini se da to nisu prve neprilike koje je ona namestila tom beskrvnom moćniku. Sve to možda i ne znači ništa određeno, ali vredi proveriti.

Tauzer je ćutao.

— Ako ta žena toliko mrzi Tejlora i ostale građane, lako bi mogla pružiti pomoć onome ko misli kao i ona.

— Šta hoćeš da kažeš?

— Mislim da se može dogoditi da su ubojice i ta baba povezani — re-

kao je Moris. — Nas ne košta ništa da to proverimo.

— O.K. Proverićemo... — složio se narednik.

Dugo su ćutali.

Moris je zamišljeno okretao čašu u ruci. Koliko god imao razloga da poveruje u svoje reči, isto toliko činjenica govorile su protiv tih kombinacija.

U mnogim sličnim zagonetkama pokušavao je da odgovor i rešenje pretpostavi tako što bi se postavio u ulogu protivnika. Gledajući očima neprijatelja, mogao je videti ono što bi mu inače promaklo.

Takav način razmišljanja sada ga je kočio.

On nikada ne bi svoju sudbinu stavio u ruke ludoj starici, ma koliko bio uveren da ga ona neće izdati.

No, nije više hteo time da razbija glavu.

— Ti pođi do doktora Andersona — rekao je Tauzeru. — Ja ću pogledati šta je sa babom. Ako nađem šta sumnjivo, zadržaću se. Naći ćemo se kod Tejlorovih.

— Odmah idemo?

— Aha... — promrmljao je Moris i popio pivo do dna čaše.

Iz džepa pantalona izvadio je novčić i stavio ga na sto.

Podigavši se, popravio je odelo i bolje pritegao opasač. Da je sinoć brže i pribranije reagovao, ne bi imao ovih muka.

— Sledeći put pucaj bez upozorenja — posavetovao ga je Tauzer, kao da mu je prozreo misli.

— Bez upozorenja?

— Da, samo potegni i pucaj. Na ovim prokletim ulicama nemamo prijatelja.

Moris je oštro odmerio Tauzera.

— Mnogo si ostario, prijatelju — rekao mu je. — Ako se bojiš da pogledaš čoveku u oči, skini opasač i beži iz vojske. Ostario si, ostario...

Tauzer se samo smeškao, podešavajući šešir na svojoj četvrtastoj glavi.

Ćutke su izašli na ulicu.

Tek nekoliko osvetljenih prozora, bez ijednog ljudskog glasa, bez ijednog pokreta, činili su ružnu, sablasnu sliku malog, pograničnog grada.

Krenuli su u tamu, svaki na svoju stranu.

*

Nije žurio.

Hladan južni vetar duvao mu je u lice i bistrio misli. Grobna tišina u koju je utonuo grad, podjarivala je njegov strah od mogućeg neugodnog iznenađenja. Ma koliko se trudio da bude oprezan, znao je da se lako može dogoditi da uleti u kakvu nepriliku koja bi se mogla kobno završiti.

No, ništa se nije događalo.

Negde, na drugom kraju grada, počeli su lajati psi. Ali uskoro se opet sve primirilo, kao pre. Jedini šum stvarali su njegovi spori koraci.

Od jednog Tejlorovog revolveraša saznao je da Keti Flivor živi sama u maloj, oronuloj kući, koja je nekada, pre mnogo godina, služila kao šerifova kancelarija.

Hodajući prema izlazu iz grada, Moris se nije mogao oteti dojmu da bi mu najbolje bilo da se okrene i zaboravi na sve to.

Bezbroj različitih pitanja ostalo je neodgonetnuto. Nenavikao da zabada nos u tuđe poslove, nije ni ovom prilikom želeo da menja navike.

No, bilo je kasno da se opet koleba; a, uz sve ostalo, radoznalost ga je vukla naprd, u neizvesnost.

Sledio je upute revolveraša.

Zašao je u stariji, trošniji deo grada. Dve-tri zgrade imale su osvetljene prozore.

Popravio je opasač i vrhom prstiju dotakao revolversku dršku. Odmah se osetio sigurnijim. Privukao se bliže drvenoj ogradi jedne velike, ali trošne zgrade. Usporivši korake, polako se privukao jednoj od poslednjih kuća u glavnoj ulici Vitorija.

Nije pogrešio.

Dva prozora su bila osvetljena.

Oprezno, poučen iskustvom sa sinoćnim uljezom, dobro je odmerio sve moguće zaklone odakle bi ga neko mogao napasti. Iako ništa sumnjivo nije primetio, nije se osećao mnogo opuštenije.

Desnica mu je bila na revolveru. Tiho je prišao prozoru zgrade i zagledao se u osvetljenu unutrašnjost sobe.

Dva koraka od prozora stajala je Keti Flivor.

Starica nije imala maramu na glavi. Dugu, gustu, skoro sasvim crnu kosu povezala je tankom crvenom vrpcom. Onako krupna, stajala je uz sto.

Tek kada se pomerila da nešto dohvati, Moris je video šta je baba držala ispred sebe.

Žena je veliko, pola metra široko belo platno sekla u tanke trake, u zavoje

Moris nije znao da li treba da bude zadovoljan ili tužan zbog ovog otkrića. Radost mu je uništavao miris neprilika, koji mu je nemilosrdno udario u mozak, ali bio je zadovoljan što je odmah pogodio pravi trag.

Izvukao je revolver i ćutke nastavio da posmatra staricu.

Kroz zatvoreni prozor nije mogao dobro čuti, ali mu se učinilo da je starica nešto rekla.

Kapetan nije hteo da rizikuje, da se pomera i traži bolji pogled. Strpljivo je čekao. I, bio je u pravu.

Žena je opet nešto rekla.

Kao utvara, tih i miran, iz tamnog ugla prostorije, na svetlo je izašao Morisu nepoznat, snažan mladić.

Iako momak nije bio naročite visine, odmah se videlo da poseduje veliku snagu. Široka ramena dobro su napinjala običnu, jevtinu košulju. Njegovo puno, čvrsto telo, skladno se pokretalo između kućanskih predmeta.

Gusta, crna mladićeva kosa već dugo nije videla berberina, ali je bila čista, svetlucava.

Titrava svetlost iz čađave svetiljke stvarala je čudne senke po njegovom licu.

Iako čovek nije bio davno navršio tridesetu godinu, lice mu je bilo kruto, sa suviše dubokim borama i nekim čudnim grčem koji se zauvek usekao u njega.

Čovek nije nosio opasač sa revolverom.

Starica i mladić razmenjali su nekoliko reči, koje kapetan nije razumeo.

Video je kako crnokosi čovek seda na stolicu i polako, prstima desne ruke zagrće rukav na levoj nadlaktici.

Beli zavoj, koji se pokazao na mutnoj, titravoj svetlosti, nije bio promočen krvlju. Starica ga je sporo odmotavala s ruke, sve jednako šapućući nešto ranjeniku.

Moris nije znao je li taj momak sam s babom, ili se negde u blizini nalaze i ostali članovi te bande, koja je naterala u strah stanovnike Vitorija.

Nije imac vremena da to proverava.

Još jednom se osvrnuo oko sebe i stupio u akciju.

Kratko je zamahnuo revolverom i udario u staklo prozora. Zveket razbijenog stakla odmah je zamenila potpuna tišina, još naglašenija nego pre.

Dvoje iznenađenih ukućana zabezeknuto su gledali u tamnu revolversku cev koja ih je motrila kroz razbijeno prozorsko okno.

— Ne pomerajte se! — rekao je oštro Moris.

Jednim trzajem slobodne ruke podigao je okno. Oči su mu bile već dovoljno naviknute na svetlost pa je odmah uskočio u sobu.

Njegove potpetice oštro su zveknule o razbijeno staklo koje se rasulo po podu. Kapetan se odmah maknuo s prozora, postavivši se tako da mu iza leđa bude zid. Tri koraka pred njim nemo su ga promatrali starica i mladić. Ulazna vrata su bila zatvorena, a svetiljka je visila okačena o klin na suprotnom zidu.

Moris nije video gde se nalazi mladićevo oružje.

— Polako podigni ruke i stavi ih na sto amigo — rekao je tiho mladiću.

Čovek je odmah poslušao. Osim prvog bleska iznenađenja u njegovim očima, ničim više nije pokazao uznemirenost, kao da je ovo i očekivao.

Gledao je Morisa čvrstim, ali pitomim pogledom. Tek jednim kratkim, skoro slučajnim migom okrznuo je staricu. Ništa joj nije rekao, zadovoljan što i ona mirno reaguje na ovo iznenađenje.

— Šta hoćeš? — pitala je žena Morisa.

Starica se mirno ispravila, u rukama još uvek držeći klupko nerazmotanog zavoja. Glas joj je bio tih, ali odrešit i čvrst.

— Hoću da upoznam momka kojem sam juče podario jedan svoj metak — iscerio se Moris. — Pa, kako si, prijatelju? — obratio se ranjeniku.

Mladić ništa nije rekao.

Ćutke ga je posmatrao, ne pokazujući nikakve osećaje.

— Za početak, reci mi svoje ime — nastavio je Moris.

No, ni na to pitanje nije dobio odgovor. Nezadovoljno je uzdahnuo, a na licu mu je još uvek blistao blag, saosećajan osmeh.

— O. K. Kako želiš! — pomirljivo i tiho rekao je kapetan. — Gospođo, previjte momka, pa da krenemo...

— Kuda? — otisnuo se uzdah sa ženinih usana.

— Na mesto zločina! — osmehnuo se Moris. — Gospodin Tejlor je silno radoznao da čuje šta je ovaj momak juče tražio kod njegove kuće. Biće zanimljivo da otkrijemo i šta naš ranjeni amigo misli o nekim nedavnim nevoljama koje su zadesile gospodina Tejlora i Vitorio.

Dvoje uhvaćenih ljudi nisu znali šta da kažu. Starica je nemo gledala u svog štićenika, kao da od njega očekuje da donese neko rešenje.

— Pođimo — rekao je Moris.

— Džone, ja... — obratila se staricа crnokosom, snažnom mladiću.

— Pusti, biće sve u redu — prekinuo je ženine reči ranjenik. — Mislim da će biti najbolje ako poslušam oficira.

— Pametna odluka! — pohvalio ga je Moris.

Na izgled miran, ali napet i oprezan, Moris je pažljivim pogledom motrio na svaki mladićev pokret.

Ranjeni bandit je uzeo iz staričinih ruku klupko zavoja i sam omotao ranu. Žena mu je uvezala krajeve zavoja i on je opet podesio rukav košulje tako da se povoj nije ni primećivao.

Lako završen posao nije oduševljavao Morisa. Osećajući da sve teče suviše glatko, kapetan je oprezno motrio na svog uhapšenika da ga ovaj ne iznenadi nekakvim trikom.

— Izađi — rekao je i revolverom mu pokazao da krene prema vratima.

— Da uzmem šešir... — mirno je rekao mladić, primetivši Morisovu napetost.

Pokazao je rukom na šešir koji je ležao na krevetu.

— Izađi! — oštro je ponovio Moris.

— O. K. Idem... idem...

Na usnama tajanstvenog neznanca blesnuo je podrugljiv osmeh. No, Moris se nije obazirao na to.

Pažljivo je posmatrao kako bandit prelazi preko sobe i prilazi vratima, Moris je koraknuo odmah iza njega, ne želeći da ga nijednog trenutka ispusti iz vida.

Nije zaboravio ni babu.

Već je hteo da se okrene prema njoj, da je upozori da se ne pomera, kada je shvatio svoju grešku.

Usled tolike opreznosti, prevideo je ženinu blizinu. Dozvolio joj je da ga iznenadi.

Udarac ga nije oborio.

Oštar bol u potiljku samo ga je omamio. Instinktivno je zažmurio, osećajući kako se bol polako topi u tami. Kada je otvorio oči, ništa nije mogao videti od suza.

Novi talas bola bio je još kraći. Tek što je osetio udarac, shvatio je da postaje težak, pretežak za svoje noge. Pružio je ruku ispred sebe, da ublaži pad u crni bezdan.

Više ga ništa nije bolelo.

9.

Čuo je glasove iznad sebe.

Tihe, šapatom izgovorene reči nije razumeo. Žmurio je. Bol mu je put teške grudve ležao u glavi. Svako pomeranje probudilo bi tog nemilosrdnog mučitelja koji bi odmah počeo kidati telo.

I nakon što su mu se misli razbistrile, nije želeo otvoriti oči. Pokušavao je da na licu održi što opušteniji izraz. No, bolovi su mu uporno kolali telom pa nije uspevao da prikrije trzaje usana i očnih kapaka.

Čim bi mu se na licu pojavila izdajnička grimasa bola, osetio bi kako ga nešto hladno dotiče po čelu i do prisnuća bolnim slepoočnicama.

No, što je duže bio budan, uspevao je sve sabranije da razmišlja.

Čuo je šaputanje dvaju ženskih glasova.

Prepoznao je Marijanin tihi glas.

Ćutao je. Hteo je još jednom to da proveri, da opet neoprezno ne uleti u kakve neprilike. Pokušao je da krišom, što je mogao sporije i neprimentije, pomeri ruku, da vidi je li uvezan.

Bez problema je podigao ruku s postelje.

Otvorio je oči.

— Boli li te? — odmah ga je upitao tih, mek Marijanin glas.

— Ne, ne boli — rekao je Moris i zažmurio od naleta oštrog bola, koji mu je sekao misli.

Unatoč brizi dveju žena, unatoč hladnim oblozima i nežnim dodirima po licu i rukama, Moris se nije osnažio dok nije otpio nekoliko gutljaja starog viskija koji mu je ponudio Tauzer.

Oštar alkohol mu je palio utrobu, ali se s njim odmah i snaga vraćala u telo. Postepeno bol je postao podnošljiv, da bi na kraju ostao samo tup, neugodan osećaj velike težine u glavi.

— Živ si? — osmehnuo se narednik.

Moris je samo promrmljao nešto nerazgovetno.

Shvatio je da leži u svojoj postelji. Na polici do kreveta gorele su tri visoke sveće čija je hladna svetlost bacala duge, isprepletene senke na slikama ukrašene zidove velike prostorije.

Marijana i Suzan odmaknule su se od kreveta, propustivši Tauzera da sedne do Morisa.

Kapetan je ležao obučen u uniformu. Neko vreme je samo žmurio i ćutao, ne bi li razmrsio niti, koje su se uporno zaplitale.

Znao je da se neslavno završio njegov pokušaj da uhapsi nepoznatog ranjenog momka. Iako se nije mogao setiti šta je poslednje video, znao je da se ne može pohvaliti svojom akcijom.

— Kako sam dospeo ovamo? — upitao je, žmureći, da ne vidi podsmešljiv izraz na Tauzerovom licu.

— Ja sam te doneo, naravno — rekao je narednik veselim glasom. — Ona luda baba kaže da ne voli kad joj stranci pred očima padaju u nesvest. Doduše, i ona te postavila u krevet, pa...

— Šta to govoriš, Tauzeru? — prosiktao je Moris. — Nemam strpljenja za tvoje gluposti, čoveče. Ja sam mogao glavu izgubiti...

— Kako?

— Šta: kako? — zbunio se Moris.

— Pa, baba kaže da si razbio prozor, ušao u kuću, sapleo se i pao — objasnio je Tauzer s osmehom. — Kaže da si glavom udario o zid i izgubio svest. Kada sam stigao tamo, ona te već bila stavila u postelju.

— Gluposti! — rekao je Moris.

Hteo je odmah ljutito da reaguje na te neistine, no nalet oštrog, nemilosrdnog bola naterao ga je da ućuti nekoliko trenutaka.

Primetivši da se kapetanu lice grči od bolova, Marijana je prišla krevetu. Nežno, pazeći da svojim dodirom još većma ne pozledi ljubavnika, polako mu je suvom krpom obrisala čelo na kojem su se pojavile guste, krupne kapi hladnog znoja.

— Mo, nemoj se uzbuđivati... — pokušala je devojka da smiri oficira.

— Ti nisi našao tragove prisustva nekog mladića u babinoj kući? — upitao je kapetan Tauzera, ne obraćajući pažnju na Marijanu.

— Ne, ništa nisam video.

— Do vraga, ako si tako nesposoban zašto se ne ostaviš ovakvog života? — ozbiljno se naljutio Moris. — Zar si mislio da ću ja tek tako, šale radi, razbiti prozor i upasti u kuću neke lude babe? Tauzeru, ti si luđi od nje!

— Ali ona...

— Čoveče, ja sam bio na pravom tragu — nastavio je kapetan uzbuđeno. — Kod nje je bio neki snažen, crnokos momak. Kada sam ja došao, baba mu je upravo previjala ranu na levoj podlaktici. To ti nije rekla? Nije ti rekla ni da me je ona udarila s leđa po glavi?

— Kada sam ja došao, ona je bila sama u kući — branio se Tauzer, na čijem licu više nije bilo ni traga osmeha. — Šta sam drugo mogao, nego da te uprtim na leđa i donesem ovamo?

Moris je ćutao.

Bio je svestan da je propustio veliku priliku da uhvati protivnika i da pojasni mnoga pitnja, koja su, ovako, još uvek bila zaogranuta tamnim velom neznanja. Dva puta je imao priliku da uhvati tog momka, no oba puta nije bio dovoljno oprezan. Svojom glupošću dozvolio je da mu bandit klizne kroz prste.

— Zove se Džon — rekao je tiho Moris, prekinuvši tišinu u sobi.

— Ko se zove Džon? — zbunio se Tauzer.

— Taj ranjeni bandit — govori je Moris, žmureći da prikrije bolove. — Baba ga je nazvala tim imenom. Ne verujem da je legala. U svakom slučaju, sutra ćemo ga potražiti.

— Da ja odmah pošaljem Holmsa i ostale Tejlorove revolveraše? — predložio je Tauzer.

— Nemoj, ionako ne bi bilo koristi — odmahnuo je Moris rukom. — Ne verujem da bi ga pronašli. Momak mi se ne čini kao lak protivnik. Bez obzira na to što sam mu ja oba puta umnogome pomogao da pobegne, on je ostavio utisak vrlo mirnog, staloženog čoveka koji ne propušta svoje prilike.

Tauzer je ustao s kreveta.

— Kasno je — rekao je i iz džepa pantalona izvadio palidrvce. — Hoćeš li cigaretu?

Moris je klimnuo glavom.

Kapetan se okrenuo prema Marijani i pokazao joj je da mu uspe viskija u čašicu. Čekajući da mu Tauzer prinese kutiju sa skupim Tejlorovim cigaretama, Moris je otpio nekoliko dugih gutljaja alkohola.

Uzeo je cigaretu i odmah povukao nekoliko dimova finog, mirisnog duvana.

— Šta ćemo sad? — upitao je narednik prijatelja.

— Sada ću pokušati da zaspim — rekao je tiho Moris. — Rano izjutra poći ćemo do babe Filvor da i meni ispriča kako sam se spotakao.

— Boli li te? — upitala je Marijana i pomilovala Morisa po licu.

— Ne mnogo.

— Dobio si nekoliko udaraca u glavu. Imaš kvrge — rekla je devojka.

— Kada se ne pomeram, ne osećam bol — nasmešio se Moris. — Moja lobanja je već očvrsnula od svih silnih udaraca koje je podnela. Malo sam umoran. Hteo bih da spavam. Sutra, kad budem odmorniji, sve će opet biti u redu.

Marijana ga je poljubila u obraz.

10

No, Moris ni nakon sna nije bio odmorniji.

Celu noć nije uspevao čvrsto da zaspi. U glavi mu je neprestano grmelo, a kratki udari bola sekli su ga čim bi uspeo da zadrema.

Ujutro, kada je ustao, Moris je jedva stajao na nogama. Osećao se slab, iscrpljen do poslednjeg atoma snage. Teškom mukom se obukao i umio. Tek mu je hladna voda malo razbistrila uskovitlane misli.

Čekajući da se Tauzer probudi i pripremi za polazak, Moris je seo u salon, sa čašom viskija. Kroz prozor je posmatrao ulicu. Jutarnja svežina već je počela ustupati mesto vrućim sunčevim zrakama.

Ljudi su žurili da što pre završe poslove pa da se opet sakriju u bezbednost hladovine.

Moris je čuo tihe Suzanine koranke. Okrenuo se i pogledao ženu preko ramena.

— Treba li vam nešto? — upitala ga je Suzan.

— Ne, fino se odmaram — priznao je kapetan.

Devojka je sela u fotelju nasuprot njemu. Uska, bela bluza pripijala se uz njeno telo i divno isticala njene krupne, čvrste grudi. Prebacivši nogu preko kolena, popravila je rub suknje i mirnim, sporim pokretima, s mnogo pažnje odabrala jednu cigaretu.

— Gde vam je verenik? — upitao je Moris. — Nisam ga video ni za večerom, a ni jutros.

— Oh, već rano izjutra otišao je do banke — odmahnula je Suzan

rukom. — Od kako se dogodila ona tragedija banaka ne radi. To će nam doneti velike gubitke, ali... šta možemo drugo, nego da trpimo?

— Zar nije opasno za njega da šeta gradom? — upitao je Moris, iako mu je bilo sasvim svejedno za tog ljubaznog, ali hladnog i antipatičnog bogataša.

— Jedan od telohranitelja je s njim — rekla je Suzan. — Džimu sam rekla šta se sinoć dogodilo. I on je ubeđen da je ta luda starica u dosluhu s banditima. Žao mu je što niste uspeli da uhvatite razbojnika.

— I meni je žao — prošaputao je Moris.

— Uskoro će biti doručak —rekla je žena i ustala popravljajući odeću koja je savršeno isticala divne oblike njenog punog i moćnog tela.

— Tauzer i ja ćemo malo kasniti s doručkom — rekao je Moris. — Hteo bih da pre obiđemo grad.

— Kako god hoćete — osmehnula se Suzan. — Bila bih najsrećnija da se ova napetost već jednom prekine. Neprestano strahovanje, skrivanje i isčekivanje, sve to odnelo mi je mnogo nerava.

Moris je samo glasno uzdahnuo.

Na vratima velike sobe pojavio se Tauzer.

Narednikovo lice jasno je pokazivalo ružne tragove pospanosti. Videvši Morisa, samo je upitno podigao obrve, kao da ne razume čemu tako rano ustajanje.

— Pođimo u šetnju, prijatelju — pozvao ga je Moris, osmehnuvši se.

Dvojica prijatelja uputili su se iz zgrade, lenjim koracima, prema glavnoj ulici.

Ćutali su.

Nekoliko prolaznika na koje su naišli ćutke su im se maknuli s puta. Iako su stanovnici grada konačno oživeli, u vazduhu se osećala neprijatna, čudna atmosfera, kao da se iščekuje kakvo zlo.

Moris je s mukom terao svoje telo na pokrete. Polako je koračao, osećajući kako mu, sa svakim korakom, u glavi dobuju teški udarci maljeva.

Banka nije bila otvorena.

Moris i Tauzer popeli su se na njen trem. Zastali su da pripale cigarete i odmere široku, skoro potpuno praznu glavnu ulicu grada.

— Hoćemo li odmah da potražimo babu Flivor? — upitao je Tauzer.

— Ne, prvo ćemo otići do pošte da telegrafišemo u La Maneru, da vidimo je li doktor Anderson zaista bio onde u vreme maskara — rekao je Moris.

— Ali, Moris, ako si video da je baba previjala ruku tom banditu, znači da doktor nije upleten u sve ovo — primetio je narednik Tauzer.

— Ne želim ništa da ispustim iz vida. Proverićemo i doktorove reči, kao i sve ostale tragove na koje naiđemo. Uostalom, ludu babu ćemo lako naći.

— Pođimo da to što pre uradimo — rekao je narednik. — Već sam ogladneo. Ovo preskakanje doručka nije me mnogo obradovalo, znaš.

No, Moris nije mario za Tauzerove probleme.

Krenuli su preko ulice prema pošti koja se nalazila skoro sasvim na drugom delu grada. Osetili su već vrele dodire sunčevih zraka na licu. Sa istoka je dolazio još jedan sparan, vruć dan.

Tek što su prešli ulicu i našli se u spasonosnoj hladovini jednog trema, Tauzer je stao u mestu i glavom pokazao Morisu da pogleda prema pošti.

Zgrada gradske pošte nalazila se nedaleko od železničke stanice. Ma-

la trošna kuća bila je sasvim siva od prašine i peska.

Iz pošte su izašla dvojica muškaraca. Ne zastavši na tremu, brzim koracima krenuli su preko ulice.

Čak i da nije imao štap u ruci, Tejlora bi Moris odmah prepoznao.

Visoki, mršavi bankar imao je belo, tanko letnje odelo. Beli šešir svojom senkom zaklanjao mu je lice. Bogataš je hodao odlučno, čvrsto, ne oslanjajući se o štap. Rana na nozi nije mu više pravila smetnje, ali ruku još uvek nije mogao slobodno pomerati.

Moris je zastao u pola koraka.

Nije želeo susret sa svojim domaćinom. Nije hteo da i njemu ponavlja svoju sinoćnu bruku.

— Šta je tražio Tejlor u pošti? — promrsio je Tauzer.

Moris je slegnuo ramenima.

Sačekali su da se bankar udalji u pratnji jednog od svojih čuvara.

— Idemo — rekao je Moris.

Bacio je opušak u prašinu i ubrzao korak. Glavobolja mu je skoro sasvim prošla, za razliku od umora. Loše spavanje ostavilo je neprijatne tragove na oficiru. Jedva je držao otvorene oči, a nije mogao ni pomisliti na odmor i dugo, okrepljujuće spavanje.

Ušli su u poštu.

Nevelika, oskudno nameštena prostorija zjapila je prazna. Prijatna plutama zadržala je fini miris duvana.

Iza šaltera nije bilo nikoga. Mala, drvena stolica bila je okrenuta u stranu. Nekoliko snopova papira bilo je uredno poslagano na polici, oslonjenoj o drveni, prašnjavi zid pošte.

— Halo, ima li koga? — pozvao je Moris.

Odmah se negde iza tamnog paravana — koji je presecao deo prostorije iza šaltera — začulo šuškanje i nerazgovetno mrmljanje.

Paravan se tek malo pomerio, samo toliko da propusti ružnu, čupavu glavu sedokosog starca, koji se upitno zagledao u dvojicu uniformisanih stranaca.

— Šta želite? — rekao je tihim glasom.

— Hoćemo da telegrafišemo — rekao je Moris, mirno paleći cigaretu.

— Odmah, gospodo, odmah — rekao je starac i opet nestao iza paravana.

Zaista, nije se dugo zadržao.

Niski dedica razmakao je paravan i seo za šalter. Usko, mršavo lice bilo mu je isečeno bezbrojnim kanalićima bora. Retka, čekinjasta brada davala je nauredan izgled njegovoj pojavi, iako mu je seda kosa bila čista i sveže podšišana.

Starac je veštim prstima rasporedio nekoliko papirića na šalter, ispred sebe. Prvo je progutao dugo žvakani komad hrane.

Za trenutak je pogledao Morisa.

Nasmešio se.

Odnekud, iz jedne od brojnih drvenih ladica, izvukao je staklenku napunjenu vinom. Vešto je izvadio čep i otpio dug gutljaj.

— Uzmite, gospodo — ponudio je strance, pruživši flašu prvo Morisu.

— Hvala, stari — osmehnuo se kapetan.

Nakon što su otpili nekoliko gutljaja zaista dobrog, gustog i slatkog vina, vratili su flašu ljubaznom, sedokosom starcu.

— Recite, šta ste želeli — upitao je starac, ostavivši flašu pri ruci.

— Telegrafišite u La Maneru — rekao je Moris. — Interesuje me da li je doktor Anderson zaista bio tamo kada se ovde dogodio masakr na veridbi gospodina Džima Tejlo-

ra. Telegrafišite ondašnjem šerifu, neka mi on odgovori.

Starac je samo žmirnuo .

— Bio je — rekao je.

— Šta?

— Kažem, doktor je toga dana bio u La Maneri — rekao je starac, gledajući Morisa svojim sivim, vlažnim očima. — Znam da sam toga dana ostao u službi sve dok nije počela pucnjava. Jedna žena je tražila doktorovu pomoć, ali on je već bio otišao u La Maneru.

— Jeste li sigurni?

— Naravno. Znate, Vitorio nije veliko mesto. Svi znamo sve o svakome. Mi, poštari, pogotovo mnogo znamo, mnogo više nego što kažemo.

— Ja bih ipak želeo da proverim — nije hteo Moris da poveruje starcu.

— Kako hoćete, gospodine. Uostalom, brzo ćete dobiti odgovor. Sedite, možete ovde sačekati — ljubazno im je ponudio starac. — Ni gospodin Tejlor nije dugo čekao. Zamislite, telegrafisao je čak u Blis, a odgovor je dobio odmah, kroz nekoliko minuta. Hoćete li još malo vina?

— Ne, hvala — nasmešio se Moris. — A, možete li mi reći šta je to gospodin Tejlor telegrafisao? Znate, jutros ga nisam video, pa ne bih želeo da gubimo vreme proveravajući iste stvari.

— Niste li vi oficiri koji su došli...

— Da, jesmo — rekao je kapetan. — Gospodin Tejlor mi je sinoć rekao da će telegrafisati u Blis, pa da ga podsetim ako to ne učini...

— O, imao je sreće, odgovor je dobio odmah — dobroćudno se smeškao brbljivi starac.

— Je li telegrafisao Binku, vlasniku ondašnje banke?

— Ne, ne... — odmahnuo je poštar rukom. — Od šerifa je tražio obaveštenje u vezi s jednim robijašem. Znate, Blis je poznat po tamnici koja se tamo nalazi. Gospodin Tejlor se raspitivao za Džona Lenoksa.

— Za Džona?

— Da, zar i vi poznajete tog momka? — upitao je starac. — On je osuđen pre nekoliko godine. Eh, tada su se događale velike nesreće, kao i ove sada. Nastradao je i siroti Majkl Flivor. Bio je dobar, pošten čovek...

Ućutali su.

Iako Tauzer nije razumeo zašto se Moris toliko raspituje za Tejlorovo telegrafisanje, nije se hteo uplitati u razgovor. Mirno je saslušao kako njegov prijatelj vešto izvlači obaveštenja od brbljivog starca.

— Tog Flivora, bivšeg šerifa, ubila je Lenoksova banda, zar ne? — upitao je Moris, ne želeći da prekida nit razgovora.

— Tako kažu...

— I gospodin Tejlor tako veruje — rekao je Moris. — Recite, šta je pitao u vezi s tim momkom?

— Interesovalo ga je da li je Lenoks pušten iz tamnice — odmah je odgovorio naivni starac. — Bio je vrlo nezadovoljan kada mu je šerif Ričardson odgovorio da je Džon Lenoks pušten pre skoro pola godine. Ja ne znam, tog mladića se sećam kao dobrog, poštenog momka. Znam da je mnogima bilo žao što je završio u tamnici. Teško je danas suditi...

— Hvala vam za vino i razgovor — rekao je Moris, nasmešivši se ljubazno. — Gospodin Tejlor sigurno ima svoje razloge za nezadovoljstvo.

— Da, da... naravno...

— Idem da ga potražim, da čujem o čemu je reč — rekao je Moris i praćen Tauzerom izašao iz pošte.

Zastali su na tremu.

— Šta sve to treba da znači? — upitao je Tauzer prijatelja.

— Priznajem, mnogo toga ne razumem — rekao je Moris i polako krenuo niz ulicu. — Tu se igra nešto što mi ne možemo razumeti, prijatelju. Sećaš li se da je onaj trgovac, kada je luda Keti Flivor pala pred njegovom trgovinom, pomenuo nekog Džoa. Kasnije, kada sam čuo za Džona Lenoksa, pomislio sam da je to jedna osoba, samo se trgovac prevario u imenu.

— I?

— I, tu se gubi nit! — priznao je Moris. — Navodno, taj Lenoks je uhapšen od strane šerifa Flivora. Osuđen je na robiju. Tada su, iz osvete, Lenoksovi pajtaši ubili šerifa i netragom nestali.

— Ja to ne razumem.

— Ni ja ne shvatam kakve to veze ima sa ovim što se sada odigrava — nezadovoljno je govorio Moris. — Sve je to čudno. Taj Džon, ako je to mladić koga sam ranio, morao bi bežati što dalje od Keti Flivor. Zaboga, njenog muža su ubili Lenoksovi drugovi. To, zaista, ne razumem.

— A Tejlor, kakva je njegova uloga u celoj toj čudnoj priči?

— Ko bi to znao!? — uzdahnuo je Moris. — Uveren sam da taj hladnokrvni bogataš o svemu ovome zna mnogo više od nas. To što nam ne želi reći ništa više od onoga što bismo i od drugih saznali, može da znači i da nas ne želi uplitati u neprilike, ali, isto tako, može se pretpostaviti da nešto krije od nas.

— Šta bi on...

— Ne znam, Tauzeru! — odsekao je Moris. — Primetio sam da mu nije bilo prijatno kada sam se raspitivao za Keti Flivor. Uveren sam da on zna mnogo više nego što nama hoće da prizna.

— Možda ćemo nešto saznati od stare Flivorove udovice! — rekao je Tauzer.

— Sumnjam, ali pođimo da proverimo — promrmljao je Moris tiho.

Već ih je probio znoj kada su došli do kuće stare luđakinje.

Svi prozori su bili zatvoreni, a tamne, guste zavese potpuno navučene. Ulicom je prolazilo nekoliko ljudi, ali se niko nije zadržavao, niti je obraćao pažnju na dvojicu stranaca u vojničkim uniformama.

Moris je prišao vratima.

Bez kucanja je pokušao da uđe u kuću, no vrata su bila zaključana.

Ni nakon nekoliko pokušaja nisu uspeli da uđu unutra. Nijedan pokret niti zvuk nije odavao nečije prisustvo u unutrašnjosti kuće.

— Hoćemo li da razbijemo vrata? — upitao je Tauzer.

Moris nije odmah odgovorio.

Odmaknuo se korak — dva od vrata i zagledao u zatamnjene prozore. Zgrada je izgledala mrtva, napuštena. Ništa sumnjivo nije mogao primetiti.

— Bilo bi uzaludno da provalimo — rekao je. — Čini mi se da nam je starica umakla. Ipak, pazićemo na kuću.

— Misliš da stražarimo pred...

— Tauzeru, šta misliš zašto Tejlor plaća svoje revolveraše? — oštro je rekao Moris. — Neka i oni zarade svoju platu. Hajdemo na doručak. Možda će i bankar hteti da nam kaže šta je hteo da sazna o tom Džonu Lenoksu.

— Hoćeš li mu reći šta smo saznali u pošti?

— Ne. Kada bi on hteo da mi to znamo rekao bi nam. Videćemo, ako se ništa novo ne dogodi, uskoro ćemo krenuti za La Gvardu.

Nezadovoljni zbog neuspeha, dva prijatelja krenuli su nazad, u zaklon

prijatne hladovine u velikoj Tejlorovoj kući.

Ona šačica užurbanih prolaznika već se razišla, rasturena strahom i vrućinom. Većina trgovina već je bila zatvorila vrata, ali saluni su tužno zjapili prazni, u iščekivanju mušterija.

— Hoćeš li jedno pivo? — upitao je Tauzer.

Moris nije odgovori.

Grlo mu je bilo potpuno suvo. Glavom je pokazao naredniku da skrenu na trem ispred saluna. Hladno pivo će im dobro doći da ugase žeđ.

11

Nekoliko sati čvrstog sna sasvim je oporavilo kapetana Morisa.

Kada ga je Marijana probudila, već je bila nastupila večernja svežina, donešena blagim južnim vetrom. U sobi se polutama postepeno pretvarala u gustu neprozirnu tminu, u kojoj su predmeti gubili oblike i sasvim nestajali.

Odmoran, bez bolova u glavi, Moris je neko vreme ostao da leži zatvorenih očiju. Stavio je šaku preko Marijaninog kolena i potpuno se prepustio lagodnom odmaranju. Devojka je sedela na rubu kreveta, do njega, i nežnim prstima popravljala mu gustu, crnu kosu, koja odavno već nije videla berberina i makaze.

— Dohvati mi flašu — rekao je Moris šapatom i pokazao prstom pod krevet.

Marijana se poslušno sagnula i podigla mu tek načetu flašu skupog, odličnog viskija. Gledala ga je kako pije dugim gutljajima.

— Gde je Tauzer? — upitao je Moris, kada je sklonio flašu sa usana.

— Otišao je u grad.

— Zašto?

— Nije mi rekao — odgovorila je devojka. — Nije mogao spavati, a u kući mu je bilo dosadno. Verovatno je otišao u salun.

— Sigurno.

Moris je osetio da mu postaje sve hladnije. Ležeći go do pojasa, bio je prekriven samo tankim, platnenim prekrivačem. Kako mu se nije svidela svežina, povukao je pokrivač do brade.

Ta mala kretnja podsetila ga je na ostale telesne radnje. Prstima je dotaknuo stomak. Odmah je, kao odgovor, čuo glasno zavijanje praznih creva koja su se zagrejala od alkohola.

— Gladan si? — upitala ga je Marijana.

— Aha...

— Hajde, onda.

Marijana se odmah podigla s kreveta. U mraku se ipak jasno nazirala silueta njenog vitkog tela. Stala je uz prozor i bez reči gledala ulicu.

Kapetan se izvukao ispod pokrivača. Već tih nekoliko pokreta bilo je dovoljno da shvati kako se nije potpuno oporavio od umora. Još nije ni izašao iz kreveta kada je odlučio da se vrati odmah nakon večere.

Obukao je košulju.

Na polici pored kreveta stajao je njegov opasač s revolverom. Moris je krenuo rukom da ga uzme, ali je u pola pokreta zastao. Nije bilo potrebe da oružje nosi u trpezariju, a mnogo ugodinije se osećao bez težine revolvera na boku.

Već se bio okrenuo kada je shvatio da će mu oružje ipak zatrebati.

Večernju tišinu prekinuo je pucanj.

Nakon prvog hica, tišina je potrajala samo trenutak — dva.

Nakon toga, nekoliko revolverskih i puščanih pucnjeva slilo se u jedan.

— Lezi na pod! — viknuo je Moris Marijani.

Dohvatio je opasač s revolverom i vešto, ni ne gledajući prste, podesio ga oko kukova. Iako je po pucnjevima znao da mu ne preti direktna opasnost, oprezno se pognuo i uzeo pištolj u ruku.

No, tek što je prišao vratima, kratkotrajna borba opet je ustupila mesto tišini.

Pucnjava je brzo prestala. Hici su bili ispaljivani na stražnjoj strani zgrade. Moris je zastao na hodniku. Oslušnuo je.

Dole, u prizemlju, čuo je glasove Tejlorovih revolveraša. Čula se lupnjava vratima. Glasan zvuk potpetica obavestio je Morisa da se neko penje stepeništem.

Kapetan se leđima oslonio o zid. Cev revolvera okrenuo je prema kraju hodnika. Prst je bio na obaraču, spreman da svakog časa prasne i počne ispaljivati vrelo olovo prema protivniku.

— Gospodine Tejlor? — pozvao je čovek koji se uspinjao mračnim stepeništem.

Moris je prepoznao Holmsov glas.

Sačekao je da se revolveraševa krupna figura pokaže na vrhu stubišta. Prizemlje je bilo osvetljeno s dve — tri lampe, pa se Holmsova silueta jasno isticala na svetlijoj zaleđini.

— Holms! — javio se Moris.

Silueta revolveraša odmah se privila uza zid.

— Ja sam, Moris — predstavio se kapetan. — Šta se to događa dole?

Holms je odahnuo prepoznavši Morisov glas. Odmah je žurnim korakom prošao mračnim hodnikom i prišao Morisu, koji je još uvek držao revolver u ruci.

— Neko je iz dvorišta pucao na kuću — rekao je Holms, a glas mu je podrhtavao, gubeći dah od tih nekoliko skokova, koliko mu je bilo potrebno da savlada visoko stepenište. — Čuo sam kada je razbijen jedan prozor.

— Gde su gospodin Tejlor i njegova verenica? — upitao je Moris.

— Ovde negde, gore...

Moris je nazadovoljno prokleo.

No, sreća ga, ipak, nije napustila.

Prvo je čuo pomeranje iza vrata sobe, za koju je znao da je Tejlorova radna soba, a malo zatim čuo je i Suzanin prigušen glas.

— Makni se od vrata — rekao je Moris revolverašu, pa se i sam pomakao u stranu, za svaki slučaj, ako se devojka uplaši pa raspali po vratima.

Pokucao je na tim vratima.

Odgovorila mu je apsolutna tišina.

— Gospodine Tejlor, ja sam, kapetan Moris — predstavio se Moris, ali nije ni pokušao da stane u okvir vrata.

— Kapetane? — pozvao ga je Suzanin glas iz unutrašnjosti sobe.

— Otvorite mi — rekao je Moris.

Brava je škljocnula i vrata su se otvorila.

Morisu nije trebalo mnogo vremena da se uveri kako pred njim zaista stoji lepa Marijanina sestra. Njena bela bluza bleskala je u mraku, a Moris je bio uveren da čak i u potpunoj tami vidi sjaj njenih očiju.

— Je li sve u redu? — upitao je Moris.

— Džim... Džim je pogođen... — jedva je procedila žena kroz stisnute zube, silno se naprežući da ne brizne u plač.

— Gde je?

— Leži na balkonu — rekla je žena i pomaknula se s mesta.

Hitro se okrenula i koraknula u unutrašnjost prostorije. Moris nije poznavao raspored predmeta pa je polako koračao iza Suzan, naprežući oči da vidi kuda plovi njena bela bluza.

Čuo je prigušeno ječanje ranjenog bankara. Pre nego što je Moris stigao do balkona, Suzan i njen verenik izmenjali su kratak dijalog, isprekidan njegovim teškim, bolnim uzdasima.

Moris je video Džima Tejlora kako leži na leđima, presavinut preko balkonskog praga. Bankarevo belo letnje odelo jasno se videlo u tami. Suzan je klečala uz njega i milovala mu lice.

— Možete li se pomerati, gospodine Tejlor? — upitao je. Moris, čučnuvši do ranjenika.

— Ne znam...

— Gde ste ranjeni?

— Rame, opet me rame boli... promucao je bankar, sve jednako jaučući.

Nesrećni bogataš pokušao se pridići na lakat zdrave ruke, ali nije uspeo. Kriknuo je i pao nazad na leđa, boreći se sa ogromnim bolom koji mu je razarao telo.

— Upalite svetiljku — naredio je Moris Suzani.

Devojka je još jednom pomilovala Tejlorovo oznojeno lice i podigla se. Dok je obilazila Morisa oslonila mu se o rame.

Uskoro je bleda svetlost razbila tamu.

— Holms, proverite šta se događa dole u dvorištu — rekao je Moris.

Krupni revolveraš odmah je poslušao kapetana. Podlakticom je prešao preko oba obraza i oprezno izašao na balkon.

Dole su se čuli razgovori ostalih bankarovih čuvara. Momci su se glasno prepirali oko toga što bi trebalo učiniti, sad, kada je napadač utekao.

— Je li pobegao? — upitao je Moris.

Holms ga je pogledao svojim sitnim očima na širokom, mesnatom lucu, na kojem je uvek ležao pospan, umoran izraz.

— Ko?

— Pa, taj ko je pucao na gospodina Tejlora — nervozno je frknuo Moris. — Jesu li ga uhvatili tvoji pajtaši ili nisu?

— Nisu...

Moris više nije obraćao pažnju na Holmsa. Suzan je upalila još dve lampe pa je svetlost sasvim ovladala velikom Tejlorovom radnom sobom.

Uz Holmsovu pomoć, Moris je podigao Džima Tejlora i odneo ga do kauča. Suzan je onde već bila pripremila jastuke i pokrivače.

Tejlorovo čelo bilo je okupano znojem. Grč bola neprestano je trzao njegovo izobličeno lice. Levom, zdravom rukom, pritiskao je desno rame i gornji deo grudi, kao da tim stiskom želi ugušiti bol.

U sobu je ušla Marijana.

Moris je spremio revolver i ispravio se.

Suzan je odmah pohitala do svog verenika, no Moris ju je zadržao.

— Mi mu više ne možemo pomoći — rekao je kapetan. — Koliko ja vidim, gospodin nije ranjen, samo je ozledio staru ranu. Mislim da će biti najbolje ako odmah pozovemo doktora Andersona.

— Da, tako je... — prošaputala je Suzan, ne skidajući pogled s izobličenog Tejlorovog lica.

— Čuo si, Holms — obratio se Moris revolverašu. — Pošalji jednog čoveka po doktora.

Holms je poslušno klimnuo glavom i zakoraknuo prema vratima da odmah izvrši naređenje. Zaustavio ga je kapetanov glas.

— Holms, reci mi koliko vas treba da bude u obezbeđenju? — upitao je Moris.

— Sedmorica, kapetane.

— Sedmorica?

— Da, danas su sa Almasa stigla četvorica momaka — rekao je revolveraš, gledajući u bankara, kao da od njega očekuje da posvedoči te reči. — Tako je juče naredio gospodin Tejlor.

— Zašto, onda, nikoga nije bilo u dvorištu? — upitao je Moris strogim glasom.

— Šta?

— Do vraga, Holms! — prosiktao je Moris. — Pošalji nekoga po doktora. Da... ako vidite Tauzera, recite mu da mi se odmah javi.

— Hoću, kapetane — pristao je revolveraš, s očitim zadovoljstvom što više ne mora da odgovara na Morisova neugodna pitanja.

Moris je pogledom ispratio krupnog i ne odviše bistrog vođu Tejlorovih revolveraša. Kada se Holms izgubio, Moris je pokazao Marijani da priđe.

Uz pomoć dveju žena, Moris je Tejloru skinuo sako i košulju.

Gornji deo mršavih, uskih bankarovih grudi bio je umotan zavojem. Velika crvena mrlja na platnu sve više se širila.

— Nećemo skidati zavoj — procenio je Moris.

Ne mareći za bankarove krikove, podesio mu je ruku u pravilan položaj, da se ozleda ne pogorša još više.

— Suzan, pripremite zavoje u toplu vodu — rekao je kapetan. — Iako ne verujem da je reč o zbiljnoj ozledi, bolje je da doktora sve dočeka spremno.

Suzan je samo klimnula glavom i otišla iz sobe, praćena Marijanom.

Moris je skinuo šešir i prstima prošao kroz gustu kosu.

Veče nije počelo na najbolji način. Glasno je uzdahnuo i prišao otvorenim balkonskim vratima, s kojih je strujao hladan večernji vazduh.

Pripalio je cigaretu.

12

Doktor Anderson bio je vrlo brz.

Čim ga je doveo, Holms je sišao u prizemlje, da organizuje poteru za napadačom.

Lekar nije mnogo dangubio. Pod tamnim sakoom videla se bela košulja koju je Anderson u žurbi pogrešno zakopčao. Njegovo glatko izbrijano lice zarumenilo se. Kako je, verovatno, celim putem od svoje do Tejlorove kuće trčao, doktoru je trebalo vremena da se pribere i smiri disanje.

Brbljajući nekakva suvišna pitanja, doktor je skinuo sako i prišao ranjenom bankaru, kojeg bolovi nikako nisu napuštali.

Morisov pogled nekoliko puta se susreo sa doktorovim. Andersonovu užurbanost da pomogne gospodinu Tejloru, Moris je protumačio kao želju da dokaže svoju naklonost prema bankaru i time ukloni sve moguće sumnje u njegovu povezanost sa zločincima koji su izvršili onaj kobni masakr.

Kapetan Moris više nije hteo da gleda doktorovu požrtvovanost.

Ostavio je lekara sa devojkama.

Izašao je na balkon. Hladan južnjak sušio mu je znoj na licu i bistrio uskovitlane misli. Moris je mirnim pokretima smotao cigaretu i

zapalio je, dlanovima zaklanjajući plamen palidrvca.

Stojeći naslonjen o ogradu nevelikog balkona tupo je zurio u noć.

Nije hteo da pravi nikakve kombinacije oko večerašnjih događaja. Iako je u dosadašnjim nagađanjima malo puta pogrešio, nije više imao želju da lupa glavu bezbrojnim neodgonetnutim pitanjima.

No, čak i da se hteo upustiti u razmišljanje, ne bi imao vremena.

Vitorio se opt zaorio od pucnjeva.

S druge strane grada zapevali su revolveri. Prvo su se čula dva brza hica, nakon kojih je nastala kratkotrajna tišina. No, tada se desetak pucnjeva slilo u jedan.

Noć nad prestrašenim gradom parali su sve glasniji revolverški i puščani hici. Negde, Moris nije mogao tačno odrediti gde, besnela je prava borba koja dosta dugo nije jenjavala.

Marijana je istrčala na balkon i odmah prišla Morisu. Uhvatila ga je za rame i celim telom se priljubila uz njega, zagrlivši ga.

— Šta se to događa? — pitala je mirnim glasom, u kojem nije bilo ni senke straha.

— Čini se da su Holmsovi momci pronašli tajanstvenog napadača.

— Ti ćeš ostati ovde?

Moris je pogledao devojku.

Sobna svetlost lepo joj je osenčavala lice. Marijanine crne oči svetlucale su u tami. Donja usnica joj je blago podrhtavala.

— Ostaću, moram te čuvati — šaljivo je Moris i nasmešio se.

Poljubio ju je.

Dugo su stajali zagrljeni, nezainteresovani za sve oko sebe.

Tek nakon nekoliko dugih, strasnih poljubaca, Moris je uspeo da ukroti svoju požudu i odvoji svoje od Marijaninih usana. Nežno ju je odmaknuo iz zagrljaja, zadržavši njene šake u svojima.

— Prestala je pucnjava! — prva je primetila Marijana i zagledala se u tamno nebo nad Vitorijem, koje je do maločas bilo isečeno pucnjima.

Moris je napeto osluškivao tišinu.

Ništa nije čuo.

Okrenuo se i primetio da se doktor Anderson odeva i pakuje svoje instrumente u kožnu, neveliku torbu.

— Doktor je previo Tejlora. Uđimo — rekao je Moris devojci i poveo je unutra.

— Mislima će sve biti u najboljem redu — odmah je referisao stari lekar, gledajući kapetana. — Iako se rana otvorila, ne bi trebalo da bude većih problema. Bolovi su veliki, ali, uz malo mirovanja, sve će opet zarasti.

— Ostanite ovde, doktore — rekao je Moris. — Možda će biti još posla za vas.

Anderson je odmah poslušno seo u naslonjač i odahnuo od umora.

Nije dugo čekao.

Na stepeništu su se začuli bučni, brzi koraci dvojice muškaraca.

Moris je izvukao revolver i prstom pokazao ostalima da ćute. Bešumno se primakao vratima. Oprezno se oslonio leđima o zid, ne želeći ništa da prepusti slučaju.

Neko je pokucao na vratima.

— Ja sam, narednik Tauzer — čulo se s hodnika.

— Uđi — rekao je Moris, ali nije ni pomišljao da spusti revolver.

Tauzer i revolveraš Holms odmah su ušli u sobu. Zastali su i nemo se zagledali u Tejlora, koji je u polusvesnom stanju ležao na krevetu, ječeći od bolova, što su tek sada počeli popuštati.

— Šta se to dogodilo? — upitao je Tauzer, prešavši pogledom preko

cele prostorije i lica dveju žena, kao i doktora Andersona.

— Neko je pucao na Tejlora. Dobro je prošao — rekao je Moris i spretno vratio revolver u korice. — Pričaću ti posle. Gde si ti bio do sada?

— Reći ću ti — promrsio je Tauzer. — Mislim da bi bilo dobro da sada pođeš sa mnom. Čudne stvari se događaju u ovom ludom gradu.

— Šta to?

— Videćeš. Pođimo. . .

Moris je još jednom pogledao Marijanu. Osmehnuo se i namignuo joj.

— Holms, ostani ovde — rekao je kapetan revolverašu. — Čim se vrate tvoji drugovi, rasporedi ih oko kuće. Reci im da prvo obrate pažnju na koga pucaju. Tauzer i ja ćemo malo prošvrljati gradom. Ne bismo voleli da nam oni prirede kakve neprilike.

Holms je samo klimnuo glavom.

Ne želeći više da gubi vreme, Moris je pokazao glavom Tauzeru da izađu.

*

Gde si celo veče? — upitao je kapetan prijatelja kada su izašli na ulicu

Hodali su mračnom, širokom ulicom, sporo podižući noge iz duboke prašine. Svuda oko njih bila je nema, gluva tišina. Nijedan prozor nije bio osvetljen, a nije bilo sumnje da mnoge oči prate sve što se događa i što se događalo u mračnim ulicama.

Koračajući prema glavnoj ulici Vitorija, dva prijatelja oprezno su motrila oko sebe. Ruke su im neprestano bile nadomak oružja.

— Ovu bitku sam ja zakuvao — rekao je Tauzer tiho, gledajući pred sebe.

— Ti?

— Da.

— Zašto, čoveče?

— Neko je napao kuću babe Flivor — govorio je narednik, još više usporivši korak, da ne gubi dah. — Vraćao sam se iz saluna kada je započela prva pucnjava. Odmah sam pomislio da je neko napao Tejlora.

— I?

— Znao sam da vas u kući ima dovoljno da se odbranite od čitave armije napadača — nastavio je Tauzer tihim glasom. — Pomislio sam da bi bilo dobro obići kuću stare šerifove udovice. Začudo, onde nije bilo Tejlorovog revolveraša koji je morao tamo da stražari.

— Možda je momak krenuo da vidi šta se to događa na mestu borbe.

— Ne znam... Uglavnom, nedugo nakon završetka prve pucnjave, primetio sam tri — četiri čoveka kako pokušavaju da uđu u zgradu Keti Flivor. Razbili su vrata i nestali u unutrašnjosti. Dok sam razmišljao šta da učinim, sasvim slučajno sam primetio dve senke, kod jedne od susednih zgrada. Siguran sam da je jedna od tih silueta bila — niko drugi nego stara Keti Flivor!

— Ne razumem te sasvim — priznao je Moris.

— Ni ja ne razumem mnogo — uzdahnuo je Tauzer. — Neko je toj ženi upao u kuću. Ona je — s još nekim — stajala skrivena i posmatrala šta se događa. No, osim mene, još neko ih je primetio. Desetak koraka od mene pojavio se čovek s puškom u ruci. Nije me video. Ja njega jesam. Video sam kada je podigao oružje i nanišanio u ludu staricu i njenog pratioca. Pucao sam na tog podmuklog strelca.

— Pucao si?

— Da, tako je počelo — priznao je Tauzer. — Oni uljezi odmah su izle-

teli iz kuće i raspalili po meni. Umešao se i babin pratilac. Odvratio je pažnju bandita, pa sam uspeo umaći u mrak.

Moris ništa nije rekao.

Ubrzao je korake.

Izbili su na glavnu gradsku ulicu. Nije ih dočekao lep prizor.

S druge strane ulice video se plamen koji se sve više podizao uza zidove jedne drvene kuće.

Morisu nije trebalo mnogo vremena da shvati da je to kuća Keti Flivor.

13.

Kasno smo stigli — promrsio je Moris.

Dva prijatelja stali su u seniku jedne obližnje zgrade i nemo posmatrali kako nekada čvrsta konstrukcija kuće nestaje u narandžastim plamtećim jezičcima.

Natrule, suve grede brzo su gorele svetlim, jarkim plamenom. Pucketanje nagorelog drveta nadglašavala je buka greda, koje bi se povremeno otkidale i padale, podižući bezbrojne iskrice u tamno nebo bez zvezda.

— Ko bi imao računa da zapali kuću stare luđakinje? — tiho je progovorio Tauzer.

— Ako je istina da je Džona Lenoksa uhvatio Majkl Flivor, možda bi se on hteo osvetiti i udovici svog protivnika — rekao je Moris, jasno shvatajući da su te pretpostavke vrlo konfuzne, neubedljive. — No, baba je ranjenog momka, kojeg sam pokušao da uhapsim, nazvala upravo tim imenom: Džon! E, ja tu više ništa ne razumem.

— Pogledajmo jesu li palikuće ostavili kakvih tragova — predložio je narednik.

Ma koliko se naprezali, Moris i Tauzer nigde nisu mogli primetiti ništa sumnjivo. Nigde se ništa nije pomeralo. Pucketanje vatre i povremeni udarci dogorelih dasaka i greda, bili su jedini zvukovi koji su remetili tišinu.

— Gde si ti stajao kada su razbojnici upali u kuću babe Flivor? — upitao je Moris prijatelja.

— Ovde, u senci ovog zida — pokazao je Tauzer rukom na mesto koje je sada bilo osvetljeno obližnjim plamenom. — Kada je pucnjava počela, morao sam da se povučem u prvo susedno dvorište. Momak na kojeg sam pucao stajao je s druge strane zgrade. Siguran sam da sam ga pogodio. Jasno sam video kako je pao na tle.

— Pogledajmo ima li kakvih tragova.

Morisu se nije svidelo što mora izaći na svetlost. Bio je svestan opasnosti kojoj se izlaže. Stojeći na čisitini, obasjan jarkim svetlom goruće vatre, bio bi laka meta za kakvog podmuklog strelca.

No, morao je rizikovati.

Ruku je držao nadomak revolvera, da može brzo da reaguje ako to bude bilo potrebno, i ako uopšte bude imao priliku da reaguje.

U pratnji Tauzera, kapetan je bez žurbe i naglih pokreta prišao pokazanom mestu. Na titravom svetlu nije mnogo video.

U prašini su ostali tragovi stopala. Ipak, kada je Moris hteo već da se okrene, primetio je i otisak prstiju leve ruke u prašini. Polovina traga bila je zasuta prašinom, tako da su se samo palac i kažiprst jasno videli, duboko utisnuti u tlo.

— Tu je momak, verovatno, pa na zemlju — rekao je Moris i pokazao naredniku trag.

Međutim, tragove krvi nisu pronašli.

Moris je nezadovoljno uzdahnuo. Još jednom je pogledom prešao okolinom, koja je odisala potpunom mirnoćom, kao da se ništa čudno ne događa, ili, naprosto, kao da u gradu nema nikoga živog.

— Gde su stajali baba i njen pratilac kada si ih video? — upitao je Moris.

Tauzer je pokazao rukom na suprotnu stranu ulice, na ogradu najbliže zgrade do negdašnjeg Flivorovog poseda, koji se polako pretvarao u obično zgarište.

— Tamo, između ograde i kuće, ako ne grešim — rekao je narednik. — Kada su izjurili iz kuće, banditi su prvo pripucali na mene. Tada ih je zasula paljba onog babinog prijatelja, a možda i nje same. Tada sam utekao. Čudi me da Tejlorovi revolveraši nisu ni primirisali ovamo, a tu se vodio pravi rat, kao što si mogao i sam čuti.

Moris je slegnuo ramenima.

Ni time nije želeo razbijati glavu.

Bilo je toliko nerazjašnjenih pitanja da mu je zastajao dah pred pokušajem da nešto odgonetne, ili bar nasluti.

Povukao je šešir dublje na čelo i krenu preko ulice. Nije gledao paljevinu. Svu pažnju je posvetio posmatranju okoline. Nije želeo da dozvoli da ga neko iznenadi. Titrave senke su pružale na stotine dobrih zaklona za strelce iz zasede.

Stigli su do mesta gde su se — po Tauzerovim rečima — za vreme okršaja nalazili luda starica i njen tajanstveni, nepoznati zaštitnik.

Nije im bilo teško da pronađu rupe od čitavog roja metaka koji su izbušili natrulu daščanu ogradu.

U senci ograde nisu mogli da pronađu nikakve tragove. Bilo je suviše mračno.

— Nakon što si utekao, da li se još dugo ovde pucalo? — upitao je Moris.

— Ne, samo su za mnom ispalili još nekoliko metaka i onda odustali od borbe.

Moris je prišao bočnom zidu visoke drvene, u belo okrečene zgrade. Njegova tamna senka jasno se ocrtala na zidu. Okrenuo se i pokazao Tauzeru da priđe. Zastali su na stražnjem uglu zgrade.

— Ako su baba i njen zaštitnik bežali, morali su ovuda uteći — pretpostavljao je Moris, pokazujući glavom na široko kućno dvorište, kojim je gusta tmina potpuno ovladala, ne dozvoljavajući pristup nijednom zračku svetlosti.

— Ko zna kuda su pobegli to dvoje — promrmljao je Tauzer sebi u bradu.

— Ti pođi s desne strane dvorišta — rekao je Moris. — Budi oprezan. Mogli bismo natrčati na Tejlorove revolveraše, pa me ne bi iznenadilo da bez upozorenja otvore vatru po nama, koliko su pametni.

Kapetan je izvukao revolver i sporim koracima krenuo uz drveni zid kuće. Ako je bilo nekoga u toj zgradi, bili su potpuno tihi, kao mrtvi.

Moris je otvorenim očima pokušavao razgrnuti tamu i pronaći bar neki trag, koji bi mu pojasnio šta se događa u ovom čudnom gradu.

Međutim, osim dve poveće rupe od puščanih metaka, nije pronašao ništa što bi govorilo da se išta neobično događalo pre ne više od pola sata.

Zastao je uz jedan od zatvorenih prozora. Prislonio je uvo na staklo, ne bi li čuo krije li se ko s druge strane zida. Verujući u ljudsku ra-

doznalost, bio je siguran da su mnogi stanovnici — koji se i sada kriju iza zatamnjenih prozora — videli šta se tu događalo.

U kući se niko nije pomerao.

No, kada je Moris već hteo da nastavi potragu, zaustavio ga je Tauzerov poziv.

— Moris, dođi ovamo — rekao je narednik čvrstim, jasnim glasom.

Moris nije čekao da ga prijatelj dva puta pozove. Prelazeći preko dvorišta, nekoliko puta se sapleo o kojekakve predmete razbacane unaokolo.

Tauzer je mirno stajao uz ogradu.

Njegovo široko, čvrsto telo nije se sasvim jasno naziralo u tami. Moris mu je polako prišao i upitao ga šta je pronašao.

— Pogledaj! — rekao je Tauzer i prstom pokazao u tamu, uz ogradu.

Kapetan se nije morao mnogo naprezati da bi video ljudsko telo u prašini, na da koraka ispred sebe.

Telo je nepomično ležalo na tlu, uz samu ogradu. Jedan zrak svetla probio se kroz loše sklepanu daščanu ogradu, pa je presecao noge u visini zglobova. Smeđa, neulaštena koža čizmica presijavala se pod titravim svetlom, koje je polako bledelo, kako je vatra jenjavala.

Moris je prišao telu.

Kleknuo je i iz džepa izvadio palidrvce. U malom krugu svetla videlo je izobličeno, prljavo lice lude babe Keti Flivor.

Oči su joj bile ugašene, staklenaste. Zgrčeno lice bilo je umrljano krvlju koja se već bila sasušila. Košulja od grubog platna bila je iskidana i u ritama je visila na njoj.

Na desnoj butini sirote starice videla se ogromna rana od metka.

Iako zbog širokih nabora skunje nije mogao jasno videti da li je reč o revolverskom ili puščanom metku, Moris je znao da je u ženu pucano iz velike blizine, jer joj je noga bila gotovo otkinuta jednim metkom.

Starica je bila mrtva.

Paleći jedno palidrvce za drugim, Moris je pretražio okolinu, ali osim bezbrojnih otisaka stopala u prašini nije pronašao ništa što bi ga moglo uputiti u nekom određenom smeru, što bi moglo poslužiti kao trag.

Nakon uzaludne pretrage celog dvorišta, pozvao je Tauzera pa su opet prišli već ohlađenom lešu nesrećne žene.

— Ništa nisi našao? — upitao je kapetan.

— Ništa...

— Sigurno je baba ranjena prilikom bega pred palikućama — pretpostavljao je Moris. — No, rana na nozi nije smrtonosna.

— Čini se da su je banditi ranili i pretukli — rekao je Tauzer tiho. — Ima ozlede na glavi i telu. To su mogli učiniti samo divljaci, samo... — naglo je ućutao, zgražajući se nad zverskim činom bandita.

— Ko zna šta su hteli saznati od nje...

— Misliš li da su je tukli i mučili ne bi li je naterali da progovori?

— Da, iako ne razumem šta je baba mogla skrivati od bandita — rekao je Moris. — Ovde sve manje razumem... Biće najbolje da ništa ne kombinujem, bar dok ne naiđemo na kakav jasniji trag.

— Šta ćemo preduzeti?

— Idemo da pronađemo Tejlora — rekao je Moris i glavom pokazao prijatelju da izađu iz dvorišta.

Obojica su spremili revolvere. Na ulici su zastali nekoliko trenutaka da vide kako se dogorele grede ruše. Plamen je postajao sve manji, a tama se opet vraćala nad mrtvi grad Vitorio.

— Jasno je da će banditi napadati Tejlora dok god mu ne dođu glave — govorio je Moris dok su koračali glavnom ulicom. — Loše je to što mi ništa ne možemo učiniti da promenimo situaciju. Nakon ovih nekoliko neuspešnih atentata, banditi će, verovatno, sačekati sigurniju priliku, koju neće olako ispustiti.

— Mi ne možemo doveka paziti na Tejlora — napomenuo je narednik Tauzer.

— Tako je — pristao je Moris. — Upravo zato pokušaćemo da razbojnike izmamimo da što pre izađu iz svojih rupa.

— Misliš li da se kriju u gradu? — upitao je Tauzer tihim glasom.

— Verovatno.

— A Džon Lenoks?

Moris je slegnuo ramenima, kao što je to najčešće radio kada bi se setio čvrstog, crnokosog momka kojeg je sreo u kući babe Flivor.

— Kažem ti, sve manje razumem štao se to događa — priznao je kapetan.

Neko vreme su ćutke hodali.

— Imaš li kakav određen plan? — prekinuo je Tauzer tišinu.

Moris mu se osmehnuo.

— Setio sam se kako bismo mogli doći do razjašnjenja ove igre — rekao je kapetan. — Moram prvo razgovarati s Tejlorom. Mislim da će on pristati na moj plan. Ako nam sreća bude naklonjena, ubrzo ćemo otkriti šta se to događalo i ko je kriv za sve ove zločine.

14

Stajao je uz prozor i posmatrao pustu ulicu.

Sve trgovine bile su zatvorene, kao, uostalom, i sve kuće. Na ulicama se ništa nije pomeralo, kao da je sve izumrlo usled velikih vrućina ili, možda, od straha.

Gledajući u zatvorene prozore susednih kuća, Džon Lenoks mirno je pripali novu cigaretu. Desnim ramenom se oslonio o zid, iskosa posmatrajući crno zgarište kuće Keti Flivor.

To što ga starica nije potražila, značilo je samo jedno — ubili su je!

Džon Lenoks nije izdržao da ne opsuje glasno.

Okrenuo se od prozora i sporim koracima premerio celu sobu.

Sklonište je pronašao u napuštenoj kući sudije Adamsa. Smestio se na prvom spratu velike, luksuzno nameštene kuće sudije, kojeg je sam ubio pre nekoliko dana.

Od kako ga je otkrio onaj oficir u kući babe Flivor, Lenoks se skrivao u toj napuštenoj zgradi, uživajući u punom komforu.

Ruka ga je opet počela boleti. Sinoć, dok je bežao ispred Tejlorovih revolveraša, u nekoliko navrata je ozleđivao staru ranu, koja je bila gotovo zacelila. Iako je promenio zavoje i maramom načinio povoj, da spreči pomeranje, ipak ga bol nije napuštao.

Kako je vreme odmicalo, gubio je snagu.

Veći deo dana proveo je stojeći uz prozor. Posmatrao je pustu ulicu, a očima je uzaludno pretraživao zgarište kuće babe Filvor. Ma koliko se naprezao, nigde nije mogao pronaći ni najmanji trag života.

Ipak, nešto pre podneva, nekoliko konjanika otišlo je iz grada.

Lenkos je video četvoricu Tejlorovih revolveraša. Oni su pratili otvoreni jednopreg u kojem je sedela lepa, crnokosa devojka.

Kako nije mogao da nasluti šta to Tejlor namerava, Lenkos je znao da

se ne sme opustiti ako ne želi inicijativu da prepusti protivniku.

Činjenica da je Tejlor prepolovio broj svojih čuvara u gradu, ohrabrila je bivšeg robijaša. Mladić je odmah napunio pušku i postavio je uza zid, da mu bude nadohvat ruke, ako bude morao brzo intervenisati.

Već su se pojavile prve večernje senke, a da se ništa nije dogodilo.

Lenoks se nije odmica od prozora. Osećao je tupu težinu u nogama, kao da su mu od olova. Bio je gladan i postajao je sve slabiji. Soba se ispunila gustim duvanskim dimom, no nije smeo da otvori prozore i pusti sveži vazduh unutra.

Upravo kada je posegnuo rukom za duvankesom, primetio je dvojicu ljudi kako sporim koracima prelaze široku glavnu ulicu.

Odmah ih je prepoznao.

Doduše, nije im znao imena, ali je znao da su odseli kod Tejlora i da mu pomažu, da mu dobro pomažu.

Džon Lenoks je posmatrao dvojicu uniformisanih ljudi kako odlaze prema zatvorenom salunu. Svaki susret sa tim oficirima — pogotovo s kapetanom — donosio je neprilike bivšem robijašu iz Blisa.

Mladić je znao da oficiri skoro svako veče odlaze u salun, na čašu piva, pa mu ni ova njihova šetnja nije izgledala sumnjiva.

Dva stranca su prešla ulicu i nestala u unutrašnjosti saluna. Lenoks ih je pogledom otpratio do ulaza. Videvši ih kako odlaze na piće, Lenoks je shvatio da mu se pruža nova prilika, koju bi mogao doboro iskoristiti. Nije više hteo da gubi vreme.

Brzim pokretima proverio je da li mu je opasač sa revolverom dobro pritegnut. Dohvatio je pušku i još jednom osmotrio ulicu.

Znao je da nema mnogo vremena.

Iako nije razumeo zašto Tejlor dozvoljava svojim čuvarima da se razilaze, bio je zadovoljan jer se broj bankarovih revolveraša osetno smanjio.

Ne želeći da okleva, mladić je bešumno krenuo u unutrašnjost zgrade. Spustio se stubištem do stražnjeg izlaza. Kako su vrata bila zakovana, on se provukao kroz prozor, pazeći da to učini što tiše.

Napolju ga je dočekao hladan, osvežavajući južni vetar. Pluća zasićena nikotinom žudno su udisala sveži povetarac.

Mladić se nekoliko trenutaka dvoumio na koju stranu da krene.

Večernje senke postajale su sve duže, sve tamnije. Južni vetar donosio je zvukove prerijskog života. Noć je pružala svoje okrilje nad Vitoriom. Iz daljine se čulo zavijanje i lavež pasa.

Džon Lenoks čvršće je stegao pušku u rukama. S malo sreće mogao bi, konačno, uspeti u onome radi čega se i vratio u Vitorio.

Brzim, tihim koracima krenuo je preko dvorišta, u smeru kuće svog smrtnog neprijatelja, bogatog bankara Džima Tejlora.

*

Bez problema je stigao do bankarove kuće.

Iako se trudio da što tiše i neprimetnije prođe ulicama nije bio siguran da je ostao neprimećen. Znao je da se ne može pouzdati u mrtvilo koje vlada gradom. Bio je uveren da iza svih tih prozora stoje radoznali stanovnici i posmatraju mračne puste ulice, željno iščekujući krasi strahovanjima i opasnostima.

Okolinu Tejlorove kuće Lenoks je odlično poznavao. U svakom trenutku znao je gde može najbrže i najlakše uteći, ali i kako da se neprimećen prikrade ogromnoj, velelepnoj, ali i dobro čuvanoj bankarevoj kući.

Noć je već nastupila kada je Lenoks prišao stražnjoj ogradi Tejlorove zgrade.

Dugo je oštrim pogledom procenjivao da li mu je, možda, postavljena kakva zamka. Iako je znao da nema mnogo vremena, oboružao se strpljenjem, rešen da povećanom opreznošću izbegne moguće neprilike.

Po njegovoj računici, najviše trojica revolveraša ostala su u kući.

Polako, sa spremnom puškom u ruci, prebacio se preko ograde, kako je to već pre činio u nekoliko navrata. Iako mu je ozleđena ruka pravila probleme, bešumno se privukao do gomile uredno složenog drveta.

Zastao je.

Video je svetlo na balkonu.

Juče je pokušao da ustreli Tejlora upravo iz tog zaklona. No, umesto da mirno nanišani, žurio je pa umalo nije sam nastradao od bankarevih revolveraša.

Nije hteo da načini istu grešku.

Osim osvetljenog balkona, svetlela su još dva prozora sobe iz koje se izlazilo na balkon. Otuda se čuo i razgovor.

Lenoks se sasvim primirio, ne skidajući očiju sa otvorenih, osvetljenih prozora.

Čuo je glas Tejlorove verenice.

Nekoliko sledećih trenutaka vladala je tišina.

U okviru balkonskih vrata pojavio se Džim Tejlor. Njegovo svetlo, široko odelo jasno se isticalo u mraku. U levoj ruci držao je štap, kojim se više nije morao pomagati, ali ga je još uvek nosio sa sobom.

Tejlor je samo nekoliko trenutaka stajao na vratima, a onda se okrenuo i vratio u sobu. Opet se čuo prigušen razgovor između bankara i njegove verenice.

Videvši svog protivnika, mladi Džon Lenoks besno je stisnuo hladno oružje.

No, iako ga je mržnja terala da pokuša odmah, što pre da napadne Tejlora, Lenoks se smirio, rešen da ovog puta izbegne sve moguće pogreške.

Osim toga, i sreća je bila na njegovoj strani.

Na vreme je primetio Tejlorovog revolveraša, koji je mirno prolazio dvorištem, i ne sluteći da će uskoro nastradati.

Lenoks je zaustavio disanje. Napet poput strune, propustio je revolveraša da prođe korak daleko od njega. Hitrim, odlučnim pokretom bivši robijaš snažno je podigao kundak puške i spustio ga na glavu iznenađenom stražaru.

Udarac je muklo, prigušeno odjeknuo praznim, mračnim dvorištem.

Bez jauka, kao gromom pogođen, Tejlorov telohranitelj odskočio je u stranu i skljokao se u prašinu, ne stigavši ni da shvati da je udaren.

Taj nagli pokret nije prijao Lenoksovoj levoj ruci. Rana ga je opet zabolela a licem mu je preleteo ružan grč. Ipak, to je trajalo vrlo kratko. Tek letimičnim pogledom Lenoks se uverio da je dobro uradio posao.

Momak je ležao na zemlji, bez svesti. Ni disanje mu se nije čulo.

Ne želeći da gubi vreme, Džon Lenoks odmah se dao na posao.

Vešto, u nekoliko koraka, prišao je stražnjem zidu velike, belo okrečene zgrade. Slabašna svetlost, koja

se prosipala s balkona, nije mu predstavljala nikakvu opasnost. Bez žurbe, odmerivši sve moguće zaklone, prišao je jednom od prizemnih prozora.

Puška mu je mogla samo smetati u daljem razvoju akcije. Ostavio ju je oslonjenu o zid, skrivenu u senci jedne bačve.

Iako s neugodnom ranom na levoj nadlaktici, iako umoran i neispavan, Džon Lenoks se kretao gipko i spretno. U jednom, savršeno tihom i brzom pokretu, popeo se na okvir prizemnog prozora.

Iako se ispružio koliko je bio dug, još uvek nije mogao da dohvati konstrukciju balkona. Zid mu nije pružao dovoljan oslonac da bi se uz njega mogao više popeti.

Ispružen, prilepljen telom uz zid, Lenoks je gledao gore, prema balkonu. Znoj mu je probio čelo. Osećao je kako ga leva ruka sve jače boli i trne zbog pretrpljenih napora i neugodnog položaja.

Nije smeo duže da čeka. Svakim trenutkom snaga mu je sve više isticala iz tela.

Rizikujući da padne i otkrije svoje prisustvo, Džon Lenoks je odjednom popustio stisak prstiju kojima se grčevito držao za plitke izbočine u zidu. Spustio je telo u polučučanj i naglo se izvio u vazduh.

Kada se uhvatio za rub kamenog balkona, osetio je kako ga seče bol u nadlaktici, zbog trzaja. No, ostao je da visi na balkonu, a da nije napravio veliku buku koju bi mogli čuti ukućani.

Sačekao je da mu se snaga vrati u telo.

Oštar bol sekao mu je rame i pretio da potpuno parališe pokrete leve ruke. Mladić nije smeo da čeka da se to dogodi.

Znao je da mu sudbina ovisi o svakom sledećem pokretu. Mala neopreznost ili nespretnost bile bi dovoljne da uleti u ogromne neprilike.

No, nije hteo o tome da razmišlja.

Zamahnuo je desnom rukom i uhvatio se za drvenu ogradu balkona. Sledećim zamahom uspeo se pridići toliko da se laktovima mogao osloniti na kameni pod balkona i tu malo predahnuti.

Svetlost mu je zakratko zaslepila oči.

Žmirnuo je nekoliko puta i oprezno podigao pogled prema osvetljenim balkonskim vratima.

Iz velike prostorije, u kojoj je gorelo nekoliko lampi, čuo se tih, isprekidan razgovor između Tejlora i njegove verenice.

Lenoks se nije dugo odmarao.

Veštim pokretima zanjihao je telo i prebacio levu nogu na rub balkona. Sledećeg trena stajao je s druge strane ograde, u snopu svetlosti, koji se slivao s velike lampe, okačene o klin nad širokim balkonskim vratima.

Jednim korakom primakao se vratima i sklonio u stranu.

Celo telo mu je podrhtavalo od pretrpljenih napora. Znoj mu se curkom slivao niz čelo i obraze. Začudo, i nakon tih akrobacija, šešir mu je ostao na glavi, duboko navučen, skoro do nosa.

Zabacio je šešir unazad. Odmah je osetio kako mu hladni noćni vazduh suši krupne kapi znoja na licu.

Izvukao je revolver.

Više nije imao šta da čeka.

Provirio je kroz vrata.

Suzan Merler, lepa Tejlorova verenica, sedela je u fotelji. U ruci je držala cigaretu koja je tek bila pripaljena. Devojka je gipkim pokretom prstiju zabacila kosu unazad, kao da je bila svesna tuđeg pogleda.

Bogati bankar Džim Tejlor stajao je uz poslužavnik sa pićima. Njegov visoki stas bio je malo pogrbljen dok je nalivao piće u čaše.

Lenoks mu nije video lice.

Blizina omraženog protivnika nije uzbudila bivšeg robijaša. On je već dugo čekao i snevao o ovom trenutku susreta s Tejlorom.

Istina, da je bio srećnije ruke, ubio bi bankara još prilikom masakra uz reku River Lok. Tada je dva puta pogodio Tejlora, ali to nije bilo dovoljno. Ni sledeća dva pokušaja nisu mu uspela.

Džon Lenoks je sa pobedničkim osmehom na licu stupio u osvetljenu sobu.

— Bez naglih pokreta, molim! — rekao je tiho i iscerio se devojci, koja ga je pogledala zaprepašćenim, prestrašenim očima.

S revolverom u ruci i osmehom na licu, Lenoks je uživao u priređenom iznenađenju. Iskoračio je u stranu i postavio se tako da mu iza leđa bude samo zid.

Pogledom je prešao preko cele prostorije. Nigde nije video nikakvo oružje. Devojka se brzo povratila od prvog šoka. Zbunjeno je pogledala u leđa svog verenika, koji se doimao mirnim, kao da još ništa nije ni primetio.

— Okreni se! — naredio je Lenoks, iznenađen Tejlorovom hladnokrvnošću.

Međutim, umesto da se okrene, visoki bankar, obučen u belo, letnje odelo, mirno je nastavio da posluje oko poslužavnika s pićima.

Sipanje tečnosti u čaše bio je jedini zvuk u sobi.

— Okreni se! — naredio je ponovo bivši robijaš.

Visoki čovek za poslužavnikom poslušno se okrenuo prema Lenoksu.

— Hoćeš li i ti jedno piće, prijatelju? — upitao je pružajući jednu čašu prema Lenoksu. — Viski smiruje nervozu. Meni se čini da si ti vrlo nervozan. Daj, uzmi i popij malo — nutkao ga je. — Ovo piće je pravi nektar...

No, Lenoksu nije bilo do pića.

Na njegovom licu pojavio se glup, prazan izraz. Oči su mu se razrogačile od zaprepašćenja. Nekoliko dugih trenutaka zbunjeno je gledao u široko, preplanulo lice nasmešenog čoveka koji mu je mirno, prijateljskim, ljubaznim glasom nudio piće.

— Ko... ko si ti? — promucao je Lenoks.

Čovek u skupom, ugodnom odelu samo se glasno nasmejao.

— Mi smo se već videli, skoro i upoznali — rekao je. — Uzmi piće, prijatelju. Ja sam čovek koji te je ranio u nadlakticu, kapetan Mortimer Moris.

Džon Lenoks je samo ćutao.

Nemo je posmatrao Morisovo nasmešeno lice. Nije znao šta da čini. U ruci je osećao hladnoću i težinu revolvera. No, iako je bio svestan da je još uvek u prednosti, iznenađenje je bilo preveliko da bi mogao mirno da razmisli šta bi bilo najbolje preduzeti.

— O. K. Ako ti ne želiš piće, hoću ja — rekao je Moris i jednu čašu vratio nazad na poslužavnik.

Nekoliko trenutaka je potrajala tišina.

— Spusti taj top — rekao je Moris i pokazao rukom na revolver u Lenoksovoj ruci. — Nadam se da ti oružje neće biti potrebno. Hoću samo da porazgovaramo.

Međutim, Lenoksu nije padalo na pamet da spusti revolver.

— Šta znači ova maskarada? — upitao je bivši robijaš, kada ga je minuo prvi udar iznenađenja. — Gde je Džim Tejlor? Ko si ti?

— Samo polako, prijatelju — jednako se smešako Moris. — Nema razloga za nervozu. Kako ti nisi hteo da se upoznaš sa mnom, poslužio sam se ovim malim trikom da te domamim pred sebe.

— Evo me, tu sam — usudio se mladić da drsko odvrati kapetanu. — Šta hoćeš od mene? Ako si na Tejlorovom platnom spisku, onda je naš razgovor suvišan. No, ako si kapetan, ne razumem šta hoćeš od mene.

— Nisam na Tejlorovom platnom spisku — promrsio je Moris. — Slučajno sam upao u ovu igru, gde ništa ne razumem. Zato sam i hteo da dođem do tebe, da mi ti objasniš šta se događa u Vitoriju.

— A ako neću? — iscerio se Lenoks i pokazao očima na oružje u svojoj ruci.

— Nema razloga da išta prećutkuješ — rekao je Moris. — Imam dojam da je Tejlor prozreo tvoju igru, iako meni o tome ne želi reći ni reči. Osim toga, već sam jednom bio u tvojim rukama, pa me nisi smaknuo, a mogao si.

Lenoks je ćutao.

— Ti si Džon Lenoks, je li? — upitao je Moris, nakon nekog vremena.

— Aha...

— Iako su stanovnici ovog grada nasmrt preplašeni ovim što se događa, uspeo sam o tebi da saznam dosta toga — nastavio je Moris. — Međutim, iskreno rečeno, malo toga sam i razumeo.

Lenoks je još uvek ćutao.

Kapetanova samouverenost i hladna prisebnost smetali su mu, no ipak je imao osećaj da može verovati u iskrenost tog čoveka.

— Nije mi jasno kako to da si se ti skrivao u kući babe Flivor, a svi govore da su njenog muža ubili tvoji drugovi, želeći da mu se osvete što je tebe uhapsio? — upitao je Moris i otpio dug gutljaj viskija, koji mu je prijatno grejao utrobu.

— Sve su to laži, proklete laži — rekao je Lenoks tihim glasom.

Znoj mu je orosio čelo. Krenuo je levom rukom da obriše kapi s kože, ali ga je zaustavio oštar bol. Opustio je levu ruku niz telo. Grč prepun bola zaigrao mu je na širokom, preplanulom licu.

No, vrlo brzo nadvladao je bol.

— Sve što sam doživeo, doživeo sam zbog šake bandita — rekao je Lenoks prigušenim glasom. — Ti ljudi su mi upropastili život, zbog svoje pohlepe. Da bi se sakrili od zakona, svoje zločine bacili su na moja leđa.

— Ne razumem...

— Ni ja ne razumem! — oštro je prosiktao mladić. — To niko ne može razumeti! Ti razbojnici ubili su nekoliko bogatih ljudi i opljačkali ih, bez imalo griže savesti. Kasnije, kada je došlo do istrage, sve su prebacili na mene da sebe sakriju.

— Zbog toga si osuđen?

— Da, i dobro sam prošao — govorio je Lenoks, a u očima mu je goreo plemen pun bola. — Siroti Majkl Flivor potrudio se da mi sudi sudija iz San Belintea. Ovdašnji sudija poslao bi me na vešala. Jeste, meni su namenili smrt, kako bi oni mirno uživali u opljačkanom novcu.

— Hoćeš reći da je šerif Elivor bio uz tebe? — upitao je Moris, koji još nije mogao da sagleda pravu sliku davnih događaja, ali Lenoksove reči već su mu nagovestile šta se odigravalo u prošlosti.

— Da, stari šerif nije verovao njihovim optužbama — objašnjavao je

crnokosi mladić. — Nije postojao nijedan dokaz da sam ja ikoga opljačkao i ubio. Istina, pokušali su da mi podmetnu neki sitni deo opljačkanog novca, no šerif je brzo otkrio da je to samo trik. To ga je i uverilo u moju nevinost. U San Belinteu ipak su me osudili na pet godina robije u tvrđavi u Blisu.

— A Flivor je...

— Njega su ubili! — prosiktao je Lenoks, jedva obuzdavši glas. — Ubili su ga jer je obećao da će razrešiti taj slučaj i dokazati moju nevinost. Stari Majkl Flivor bio je pošten čovek, kao i njegova žena, Keti.

— Ona je poludela nakon njegove smrti, zar ne? — upitao je Moris.

— Poludela? — zavrteo je Lenoks glavom. — Da, poludela je nakon što su i nju pokušali ubiti. Odveli su je u pustinju i pretukli. Niko ne zna kako se sirotica spasla. Uglavnom, poremetila je umom, ali nije zaboravila na svoju mržnju, koju ni kasnije nije skrivala. Znala je ko su zločinci, ali im se nije mogla osvetiti.

Ćutali su neko vreme.

Moris je spustio pogled s mladićevog lica na skupoceni sag.

Setio se oštrih reči kojima je baba proklinjala sve bogataše. Setio se mržnje kojom se ona obarala na Tejlora čim bi ga videla. No, Moris iz toga još uvek nije hteo da izvlači zaključke.

Kapetan je podigao glavu i opet se suočio sa čvrstim Lenoksovim pogledom.

— Ti si kriv za masakr na Tejlorovoj veridbi? — upitao je bez uvijanja.

Lenoks nije odmah odgovorio.

Mladić se nekoliko trenutaka dvoumio da li da nastavi razgovor. Znao je da se nalazi u nezavidnoj, opasnoj situaciji, ali nije video rešenje ni u tome da ubije kapetana i devojku, dvoje potpuno nedužnih ljudi.

— Da, ja sam... ja sam se osvetio tim prokletnicima — tiho je procedio s usana.

— Ko ti je pomogao?

— Pomogao? Niko! Sve sam uradio sam.

— Hoćeš reći da si čitavu gužvu izveo sam? — začudio se Moris. — Ubijeno je tuce ljudi i još toliko je ranjeno. Nije moguće...

— Moguće je! — odsekao je Lenoks. — Pet godina sam čekao taj trenutak. Čim mi se pružila prva šansa za osvetu iskoristio sam je. Istina, nekoliko najvećih krivaca ostalo je u životu, ali... i oni su kasnije dobili svoje.

Moris je bio zaprepašćen.

— Čoveče, ne verujem da su ti se baš svi ti ljudi zamerili — mucao je iznenađen beskrupuloznošću ovog mladića. — Ko zna koliko si ih nevinih poubijao ili zauvek osakatio. Nije moguće da...

— Nema nevinih! — rekao je odlučno Lenoks. — Svi koji su došli na tu zabavu bili su krivi za mnoga zlodela; i što se zna, i što se nije znalo. Nekoliko njih je mene osudilo na smrt, a ostali su mirno gledali moju tragediju, a da ni prst nisu pomakli iako su znali da sam nevin, da nikoga nisam ubio, ni opljačkao.

— Ipak, tako šta.

— Moj su život upropastili ti isti ljudi, kapetane — rekao je Lenoks, malo povisivši glas. — Iako im nije uspelo da me obese, uništili su me. Sve vreme tamnovanja, snevao sam osvetu. I sada, kad sam gotovo uspeo da se osvetim svim tim zločincima, nije mi žao što sam to učinio. Oni su to zaslužili. Nisu ubili samo Majkla i Keti Flivor. Uništili su moj, kao i mnoge druge živote.

— Osveta nije rešenje...

— Znam da osvetom neći ispraviti nepravde — rekao je Lenoks. — No, ja to i ne želim. Meni je svejedno za tuđa mišljenja. Još samo da smaknem poslednjeg protivnika i mogu umreti ili netragom nestati, no već zavisi od sudbine. Kako ona odredi...

Moris je ćutao.

Krišom je pogledao Suzan.

Video je kako devojka pažljivo sluša svaku reč okrutnog osvetnika. No, kako su Lenoksove reči bivale sve tvrđe, sve grublje, ženino lepo lice postajalo je sve bleđe, zaplašenije.

Pominjanje poslednjeg protivnika isteralo je i poslednje kapi krvi iz njenih obraza.

— Gde je Tejlor? — upitao je Džon Lenoks, nakon što je sačekao neko vreme da Moris mirno razmisli o ovome što je čuo.

Kapetan ništa nije odgovorio.

— Je li Tejlor otišao u tvojoj uniformi, s onim drugim oficirom? — setio se Lenoks. — Još uvek ne znam zašto si se odlučio za ovaj trik. Mogao sam pucati u tebe i ubiti te, misleći da si Tejlor.

— A, ti se želiš osvetiti i Tejloru? Zar je i on kriv za tvoju nesreću? — upitao je Moris tiho, ispod oka gledajući kakva će biti reakcije lepe bankarove verenice.

— Naravno — hladno je odgovorio Džon Lenoks. — Trojica najvećih zločinaca već su mrtvi. Nakon što su pljačkama i ubistvima došli do novca, rasporedili su moć među sobom i zavladali celim gradom. Šerif Bajt, gradonačelnik Bruk i sudija Adams već su dobili ono što im je sledovalo. Sada je red na Džima Tejlora, iako je on trebalo da bude prvi na tom spisku, jer je najzaslužniji za sva zlodela.

— A, ko je sinoć ubio staru Keti Flivor? — upitao je Moris.

— Tejlorovi revolveraši, naravno — tiho je rekao Lenoks. — Ranili su je i mučili, terajući je da izda gde se ja nalazim. Tejlor je prozreo da sam ja vinovnik svih njegovih nevolja. Setio se svojih starih grehova pa je hteo da smakne svedoke.

— Imaš li ti dokaze za svoje reči? — upitao je Moris čvrstim glasom.

Džon Lenoks se glasno nasmejao.

— Dokaze? — rekao je. — Šta će mi dokazi? Ja znam da je to tako. I Tejlor to zna, zato i pokušava da me smakne. U ovoj igri nema potrebe za dokazivanjima i uveravanjima. Ja ti sve ovo nisam govorio da te uverim u ispravnost svojih postupaka; za to nemam potrebe. Oružje je još uvek u mojim rukama — iscerio se crnokosi mladić i pokazao svoj veliki revolver, čija je tamna cev neprestano gledala u Morisov pozamašni stomak.

— I, šta ćemo sad? — iscerio se Moris, iako nije bio raspoložen za šalu.

— Da, šta ćemo sad?

16

Neizvesnost nije dugo potrajala.

Prekinuo ju je pucanj!

Moris se nije odmah snašao. Buka revolverskog hica u zatvorenoj prostoriji odjeknula je silinom topovskog udara. Kapetan se trgnuo i iznenađenim očima pogledao u smeru odakle je hitac ispaljen.

U okviru ulaznih vrata video je Džima Tejlora, obučenog u njegovu uniformu.

Tejlor je u ruci držao veliki vojnički kolt, iz čije cevi se izvijao tanak stub plavičastog barutnog dima. Bankar je mirno prebacio težinu tela s noge na nogu. Široki obod šeši-

ra do polovine skrivao mu je lice.

Bogataš je mirno posmatrao kakav je učinak njegovog metka.

Džon Lenoks bio je izbačen iz igre.

Ni uzdah nije ispustio kada ga je metak pogodio u leđa. Desnom nogom iskočio je napred i malo se zateturao, ponesen silinom udarca.

Svojim udarom, vrelo olovo je iz mladićevog tela isteralo svu snagu. Šaka mu je onemoćala i revolver je s treskom pao na pod. Raširenih očiju gledao je pravo pred sebe, u prazno.

Drugi metak ga je bacio na pod.

Lenoks je ostao nepomično da leži.

U potpunoj tišini Tejlorovi pokreti činili su se bučnim, preglasnim. Bankar je mirno koraknuo u sobu i zatvorio vrata iza sebe.

— Džime! — uskliknula je Suzan.

Pritrčala je svom verniku. Devojka je htela da ga obgrli oko vrata, no Tejlor se izmakao u stranu i levom rukom je odgurnuo od sebe.

— Ne smetaj mi! — rekao je grubo.

Suzan je bila iznenađena takvom njegovom reakcijom. Zbunjeno je stala i gledala u mršavo, ispijeno lice na kojem se nije mogao pročitati nikakav osećaj, osim ledene hladnoće.

— Džime, ovaj čovek je... — pokušala je Suzan objasniti nešto svom verniku, ali glas joj je bio suviše slab, drhtav.

— Ćuti, Suzan — rekao je Tejlor strogim, tihim glasom, i ne pogledavši je.

U bankarovoj ruci još uvek se svetlucao teški vojnički kolt. Njegova cev bila je okrenuta prema Morisovim širokim grudima.

Kapetan se nije pomerao.

S osmehom na usnama odmeravao je svoje odelo na bankarevom mršavom, visokom telu. No, mnogo veću pažnju Moris je obratio na svoj revolver koji ga je preteći gledao iz tuđe ruke.

Znao je da se njegov položaj nije promenio na bolje.

To mu je i Tejlor rekao.

— Ne pomerajte se, kapetane — strogim, pretećim glasom prosiktao je bankar.

Moris mu se iscerio.

Da je samo polovina Lenoksovih reči bila istinita, bilo bi dovoljno da se Moris uveri u Tejlorovu nemilosrdnu svirepost. Već činjenica da je bankar hladnokrvno ubio Lenoksa, pucajući mu u leđa, ne pruživši nikakvu šansu protivniku, jasno je govorila da Tejlor ne drži mnogo do poštenja.

— Mislim da vam je jasno, kapetane, u kakvim problemima se nalazite — rekao je Tejlor, otežući reči. — Meni je iskreno žao što se sve ovo moralo ovako završiti.

— I meni je žao — iscerio se Moris, kako bi prikrio strah.

— Verujem vam, kapetane — hladno je rekao bankar. — Mnogo ste mi pomogli. Vaša ideja se pokazala više nego dobrom. Na žalost, suviše ste saznali. Istina, sve to ja bih mogao otkloniti kao zlobna naklapanja, ali...

— Ali ne želite ništa rizikovati — završio je Moris bankarevu misao.

Kapetan se više nije smeškao.

Slučajnim pogledom okrznuo je zbunjenu bankarevu verenicu.

Devojka je mirno slušala dijalog dvojice muškaraca. Ruke je opustila niz telo. Lepo, bledo lice bilo je prekriveno senkom zabrinutosti. Dugo je nemo promatrala svog verenika. Iako je shvatila svaku njegovu reč,

doimala se mirnom, kao da sluša obično čavrljanje uz jutarnju kafu.

— Bili ste suviše radoznali, kapetane — rekao je bankar. — Moji poslovi vas nisu smeli toliko zanimati. Ovako, postali ste mi veliki problem. Vaša glupa radoznalost tera me da učinim ono što ne želim. Vi me razumete, je li?

Moris je pogledao kolt u njegovoj ruci.

Razumeo je. Klimnuo je glavom.

— To će izgledati kao borba između mene i Lenoksa? — upitao je.

— Naravno — osmehnuo se bankar hladnim osmehom. — Prvo je Lenoks ubio vas, a onda sam ja stigao u poslednjem trenu da spasem Suzan.

— I, spasili ste je pucanjem u protivnikova leđa? — primetio je podrugljivo Moris.

— Da, da... upravo tako... — nije se ta Morisova ironija svidela Tejloru.

Bogataš je teško uzdahnuo, a licem mu je proleteo slab drhtaj. Malo mu je zadrhtala i ruka s velikim vojničkim koltom.

Palcem je povukao oroz.

— Džime! — jedva čujno je uzdahnula Suzan. — Šta to radiš, Džime?

Tejlor je za trenutak izgubio prisebnost.

— Ne smetaj mi! — rekao je oštro, nakon što je dugim pogledom odmerio devojku.

— To ne smeš, Džime. Ne smeš! — nije odustajala Suzan.

Koraknula je bliže vereniku.

Tejlor nije hteo da gubi vreme na uveravanja i brbljanje s verenicom. Opet ju je odgurnuo, mrmljajući nekakve nerazgovetne psovke i kletve.

Njegovim licem proleteo je izraz nezadovoljstva. Suzan je opet pokušala da mu priđe. Uhvatila je njegovu levu ruku i povukla je sebi.

Tejlor se zateturao.

Istog trena shvatio je da se kolo sreće okrenulo.

Napet poput strune, spreman da iskoristi i najmanju šansu, Moris je hitro reagovao čim je video da je Tejlora napustila koncentracija.

U dva brza koraka kapetan je prišao bogatom bankaru. Zamahnuo je štapom i, odozdo, koliko god jako je mogao, udario Tejlora po podlaktici.

Pucanj je opet odjeknuo velikom prostorijom. Metak se zario negde u plafon. Usled udarca štap se slomio u Morisovoj ruci.

Ne gubeći vreme, kapetan je ostatak štapa bacio u lice bankaru i psegnuo rukom u džep sakoa, prema malom derindžeru, već pripremljenom za upotrebu.

Tejlor se nije snašao. U ozleđenoj ruci tresli su ga talasi bola. Suze su mu ispunile oči. No, nije ni pomišljao da odustane od borbe.

Uspeo je smoći dovoljno snage da cev vojničkog kolta okrene prema Morisu.

No, uradio je to sporo, suviše sporo.

Moris je pucao, ne izvlačeći mali revolver iz džepa. Derindžer je prigušeno opalio.

Tejlorovo telo je protresao trzaj. Raširenih ruku pokušao je da zadrži ravnotežu. No, onda se presavio u pojasu i polako pao na pod, pravo pred noge kapetanu Morisu. Tišina je bila ispunjena mirisom baruta.

U Tejlorovoj nepomičnoj ruci još uvek se nalazio veliki Morisov kolt.

Moris se okrenuo prema Suzani. Devojka je stajala oslonjena leđima uz zid. Rukama je prekrila lice i bezglasno plakala. Ramena su joj

podrhtavala od bola, koji nije mogla nadvladati.

Moris se setio Marijane.

Nakon svega, zaključio je kapetan, Marijana je ipak srećnija od svoje sestre. Ima njega... donekle...

k r a j

OBAVEŠTENJE KUPCIMA PAN POSTERA

Maloprodajne cene **PAN POSTERA** su: **20 DINARA** za veliki format (70 × 100 cm) i **16 DINARA** za mali format (50 × 70 cm).

Najpovoljniji način da sa deset odsto popusta dobijete **PAN POSTER** jeste da unapred uplatite **18 DINARA** za veliki ili **14,40 DINARA** za mali format po jednom primerku i to putem opšte uplatnice na žiro-račun NIŠRO »DNEVNIK« Novi Sad OOUR »Izdavačka delatnost« 65700-603-6350. Kod ovakvih uplata narudžbenica nije potrebna, ali se mora naznačiti naziv i količina postera.

PAN POSTER možete naručiti i pouzećem — putem ove narudžbenice — pri čemu se, pored pune maloprodajne cene zaračunavaju i troškovi otpreme i pakovanja u futrolu.

NARUDŽBENICA

(popuniti štampanim slovima)

NIŠRO »DNEVNIK« OOUR »IZDAVAČKA DELATNOST« (RJ KOMERCIJALA) 21000 NOVI SAD, Bulevar 23. oktobra 31.

Ovim neopozivo NARUČUJEM sledeće postere:

_____

_____

(Navesti oznaku postera i količinu)

Vrednost naručenih postera po važećim cenama, kao i troškove pakovanja i otpreme, platiću poštaru prilikom preuzimanja pošiljke

_____ _____

(Prezime i ime) **(Ulica i broj)**

_____ _____

(Zanimanje) **(pošt. broj i mesto)**

_____

(Svojeručni potpis naručioca)

KUPCIMA PAN POSTERA!

PAN POSTERE možete kupiti na sledećim prodajnim mestima:

BOSNA I HERCEGOVINA

BANJA LUKA
- knjižara »VESELIN MASLEŠA«, Ul. V. Masleše 22.
- Robna kuća »BOSKA«, odel. 216, Trg m Tita bb.
- knjižara »MLADOST«, Hanište bb.

BIHAĆ
- knjižara »VESELIN MASLEŠA«, M. Tita 10.
- knjižara »VESELIN MASLEŠA«, Ozimice TO - 15
- SOUR »VESELIN MASLEŠA« GTRO »BIHAĆ«, Orvarska

DOBOJ
- Robna kuća »BEOGRAD«, odel 3050, M Tita 1a

JAJCE
- knjižara »VESELIN MASLEŠA«, br. 466, Ive Lole Ribara 28.

MOSTAR
- knjižara »SVJETLOST«, br. 12, M. Tita 109

BOS. BROD
- Robna kuća »BEOGRAD« odel 2850, M. Tita 2.

PRIJEDOR
- knjižara »VESELIN MASLEŠA«, br. 412, M. Tita 35.

PRNJAVOR
- Robna kuća »PRIMA« RO »PROMET«

SARAJEVO
- knjižarska kuća »SVJETLOST« 795, Vase Miskina 14.
- knjižara »SVJETLOST« br. 1, M. Tita 54.
- knjižara »OSLOBOĐENJE«, M. Tita 13.

TUZLA
- RTK Robna kuća »TUZLANKA«, Bratstva i jedinstva 26.

ZENICA
- Robna kuća »BEOGRAD« OOUR 1650, M. Tita 73.

MOSTAR
- knjižara »VESELIN MASLEŠA«, Mostarskog bataljona 9.

CRNA GORA

BAR
- NIO »POBJEDA«, Knjižara »KULTURA«, Bul. revolucije 6.

BIJELO POLJE
- Robna kuća »BEOGRAD« OOUR 3950.

HERCEG NOVI
- TRO »MJEŠOVITO« OOUR »VELEPRODAJA« Njegoševa 16

TITOGRAD
- NIO »POBJEDA«, Knjižara »KULTURA« Ul. Slobode 35.

TIVAT
- TRO »MJEŠOVITO«, OOUR »PROMET«, Moše Pijade 2.

HRVATSKA

DUBROVNIK
- knjižara »MARIN DRŽIĆ«, Nozarit bb. PLOČE

OSIJEK
- knjižara IKRO »MLADOST«, Ul. L. Kordića 4.

KOPRIVNICA
- knjižara »NARODNE NOVINE«, Trg m. Tita 4.

KARLOVAC
- TRO »TEKSTIL«, RK »KARLOVČANKA« odel. 17.

METKOVIĆ
- knjižara »RAZVITAK«, OOUR »MALOPRODAJA«, Stjep. Filipovića bb.

PODR. SLATINA
- Robna kuća »SLATINKA«

RIJEKA
- »DISKO-BUTIK«, Ul. Križanićeva 1.
- knjižara IKRO »MLADOST«, Korzo 11.

PULA
- knjižara »MLADOST«, Trg Republike 3.
- knjižara »MATKO LAGINJA«, Trg bratstva – jedinstva 9.

SISAK
- Robna kuća »GRADSKI MAGAZIN«

NAŠICE
– Nakladni zavod »MATICE HRVATSKE«, Radićeva 23.
VARAŽDIN
– Robna kuća »VAMA«, odel. 766, Lenjinov trg 9.
VINKOVCI
– Robna kuća »VINKOVČANKA«
VIROVITICA
– Robna kuća »TRGOCENTAR«, odel. »Samoizbor« 2/I.
VUKOVAR
– Robna kuća »VELEPROMET« – »VUKOVAR«, odel. 103.
SLAVONSKI BROD
– knjižara »NARODNE NOVINE«, Stovarište veleprodaje
ZADAR
– knjižara »RAD«, Lole Ribara 6.
– TRO »ZADRANKA«, Skladište br. 7/69, Uvala Gaženice 23.
ZAGREB
– knjižara »MLADOST«, Prod. 1. Ilica 30.
– knjižara »MLADOST«, Petrinjska 2.
– knjižara ITRO »NAPRIJED«, br. 2, Trg Republike 17.
– knjižara »PROSVETA«, Trg bratstva – jedinstva 5.
– knjižara »TEHNIČKA KNJIGA«, br. 1, Masarikova 17.
– knjižara »TEHNIČKA KNJIGA«, Kačićeva 26.
SLAVONSKA POŽEGA
– RO »POŽEŠKA DOLINA«, RK »SLAVONKA«, Nikole Demonje 5.

MAKEDONIJA

SKOPLJE
– knjižara »MAKEDONSKA KNJIGA« 4, Trgovački centar
– knjižara »KULTURA«, br. 42, Pitu Guli 1.

SLOVENIJA

DOMŽALE
– Robna kuća »NAPREDAK«, Totov trg 1
CELJE
– knjižara »PRIMORSKI TISK«, JLA 5.
KRANJ
– knjigarna »MLADINSKA KNJIGA«, Majstrov trg 1.
LJUBLJANA
– knjigarna »MLADINSKA KNJIGA« in galerija, Titova 3.
– knjigarna »MLADINSKA KNJIGA«, Nazorjeva 1.
MARIBOR
– knjigarna »MLADINSKA KNJIGA«, Galerija ARS, Gosposka 28.
PTUJ
– knjigarna »MLADINSKA KNJIGA«
SLOVENJ GRADEC
– knjigarna »MLADINSKA KNJIGA«, Glavni trg 8.
TITOVO VELENJE
– knjigarna »MLADINSKA KNJIGA«
TOLMIN
– knjigarna »MLADINSKA KNJIGA«

SRBIJA
(van pokrajina)

ALEKSINAC
– knjižara BIGZ »KULTURA«, br. 6, M. Tita 133.
ARANĐELOVAC
– knjižara »PROSVETA« JNA 2.
BAJINA BAŠTA
– RO »KADINJAČA«, M. Tita bb.
BEOGRAD
– Robna kuća »BEOGRAD«, odel. 125, Terazije 15 – 23.
– Robna kuća »BEOGRAD«, br. 2, Knez Mihailova 5.
– Robna kuća »BEOGRAD«, odel. 137, Nušićeva bb, DHARSTOR
– Robna kuća »BEOGRAĐANKA«, br. 4, Masarikova 5.
– Dečja robna kuća »BEOGRAD«, Trg Marksa i Engelsa
– knjižara »JUGOSLOVENSKA KNJIGA«, Knez Mihailova 2.
BEOGRAD
– knjižara BIGZ »KULTURA«, Terazije 45.
– knjižara BIGZ »KULTURA« 37. Bul. revolucije 239.
– knjižara BIGZ »KULTURA«, Požeška 61, BANOVO BRDO
– knjižara BIGZ »KULTURA«, Patrisa Lumumbe 46, KARABURMA
– knjižara BIGZ »KULTURA«, S. Vukosanovića 9, MILJKOVAC
– TRO »PAPIR« prodavnica »CERAK«, Kosmajska 56a, CERAK
NOVI BEOGRAD
– Robna kuća »MERKATOR«, Palmira Toljatija 7.
– knjižara BIGZ »KULTURA«, br. 4, Narodnih heroja 11.
ZEMUN
– Robna kuća »BEOGRAD« OOUR 1233, M. Tita 13.
DONJI MILANOVAC
– knjižara – prodavnica »SLOGA« OOK »MIROČ«, M. Tita bb.
BOR
– Robna kuća »BEOGRAD«, odel. 2250, M. Tita 2.
ĆUPRIJA
– Robna kuća »MERKATOR« – ANGROPROMET, Ul. Cara Lazara 3.
ČAČAK
– RO »PROSVETA« knjižara »BRANISLAV NUŠIĆ«, M. Tita 12.
KNJAŽEVAC
– Robna kuća »BEOGRAD« OOUR 2750, Trg oslobođenja 2.
– knjižara MIR »NOTA«, Karađorđeva 11.
KRAGUJEVAC
– knjižara »PROSVETA«, Dom knjiga, M. Tita 54.
KRALJEVO
– Prod. »GVOŽĐAR« – »KOLOR«, Cara Lazara 38.
KRUŠEVAC
– Prod. »UKRAS« OOUR »DEVA«, Mirka Tomića 2.

SRBIJA
(van pokrajina)

LESKOVAC
- knjižara BIGZ »KULTURA« br. 27, Južni blok 1.
- Samost. trgov. radnja – knjižara, Svetozara Markovića 102.

NIŠ
- knjižara »NOVA KNJIGA«, Dušanova 102.
- knjižara »GRADINA«, Prod. 2, M. Tita 38.
- knjižara »GRADINA«, Prod. 4, Voždova 74.
- knjižara »GRADINA«, M. Tita 113.

PARAĆIN
- Robna kuća »BEOGRAD«, odel. 2550, M. Tita 41.

POŽAREVAC
- Robna kuća »BEOGRAD« OOUR 3562, Trg oslobođenja 1.

SMEDEREVO
- knjižara »DUNAV« OOUR »PREHRANA«, Moše Pijade 12.
- Samostalna knjižarska radnja, Ul. Karađorđeva 18.
- Prod. »DUNAV« – »GRAMO – BAR«, br. 222. Karađorđeva 14.

SVETOZAREVO
- knjižara BIGZ »KULTURA«, br. 41, M. Tita 14.

ZAJEČAR
- Robna kuća »BEOGRAD«, br 3150, Trg oslobođenja 20.

ŽITKOVAC
- knjižara BIGZ »KULTURA«, br. 18, M. Tita 13

VOJVODINA

APATIN
- Robna kuća »PODUNAVLJE«, br. 55, M. Tita 6.

BAČKA PALANKA
- Robna kuća »IZBOR«, M. Tita 27 – 29.

BAČKA TOPOLA
- knjižara »FORUM«, br. 3, Rade Končara 4.

BELA CRKVA
- Prodavnica »DNEVNIK«-a

BEZDAN
- knjižara »VESELIN MASLEŠA« OOUR »PROSVETA«, M. Tita 45.

KOVAČICA
- knjižara »PROSVETA«, M. Tita 48.
- Robna kuća »PROGRES« OOUR »BUDUĆNOST«, M. Tita 46.

KLJAIĆEVO
- knjižara »PROSVETA«

NOVI SAD
- Robna kuća »NORK«, JNA 17.
- knjižara »SVJETLOST«, br. 14, Zmaj Jovina 12.
- prodavnica »DNEVNIK«-a, Zmaj Jovina 11.
- prodavnica »DNEVNIK«-a, Detelinara, Rumenački put 27.
- prodavnica »DNEVNIK«-a, LIMAN II, Ravanička 11.
- prodavnica »DNEVNIK«-a, Petrovaradin, Blok VIII.

STANIŠIĆ
- IRO »VESELIN MASLEŠA« knjiž. »PROSVETA«, Oslobođenja 95.

PADINJA
- TUTRO »PROGRES« OOUR »BUDUĆNOST«, M. Tita 41.

PALIĆ
- Robna kuća »NAMATEKS« – »PALIĆ«, Horgoški put 71.

PANČEVO
- BIGZ »KULTURA«, br. 43, Žarka Zrenjanina 3.
- knjižara – poslovnica »PANČEVO«, Ul. Oslobođenja 19.

RUSKI KRSTUR
- knjižara PK »PRVI MAJ« – »GAVRILO NAĐ«, M. Tita 76

SOMBOR
- knjižara »PAPIRUS« – »PROSVETA«, M. Tita 26.

SR. MITROVICA
- knjižara »ZMAJ JOVA«, br. 125, Trg bratstva – jedinstva 8.
- knjižara »BUDUĆNOST«, M. Tita 16.

SRBOBRAN
- knjižara »NAPREDAK«, Trg slobode 6.

SUBOTICA
- knjižara »MINERVA«, Prod. 1, 10. oktobra 4.

TEMERIN
- prodavnica »CENTROSLAVIJA« OOUR »TISA«, M. Tita 375.

VRŠAC
- Robna kuća »BEOGRAD« OOUR 1850, Trg pobede 7.

ZRENJANIN
- knjižara »FORUM«, br. 5, M. Tita 19.
- knjižara BIGZ »KULTURA«, br. 38, M. Tita 6.

NOVI BEČEJ
- TRO »POTISJE« knjižara »SVJETLOST«, M. Tita 1.

ROTO
BIBLIOTEKA
X·100

NA PUTU ODMORU U PLANINI NA MORU

RAZONODIĆE VAS ROMANI X-100

★VESTERN
★KRIMI PRIČE

★SVAKE NEDELJE NOVA SVESKA

PAŽNJA! PAŽNJA! PAŽNJA! PAŽNJA!

NOVA SUPERKRIMI EDICIJA

HEJZI, NJUŠKALO

serija romana o njujorškom privatnom detektivu

MAJKLU HEJZLVUDU HEJZIJU

HEJZI, NJUŠKALO

romani pisani u najboljem maniru majstora tvrde škole krimića

HEJZI, NJUŠKALO

superromani o superdetektivu

HEJZI, NJUŠKALO

romani akcije, iznenađenja, surovih obračuna...

HEJZI, NJUŠKALO

romani nabijeni seksom i nasiljem, pisani grubim i sočnim jezikom podzemlja

HEJZI, NJUŠKALO

romani koji nikoga neće i ne mogu ostaviti ravnodušnim

HEJZI, NJUŠKALO

od januara sledeće godine na svim kioscima

HEJZI, NJUŠKALO

romani do sada neobjavljeni u Jugoslaviji

ne zaboravite:

PAŽNJA! PAŽNJA! PAŽNJA! PAŽNJA!

U SLEDEĆEM BROJU

Ivn Kolins

POSLEDNJI LOV

Sjahao je i polako pošao prema svom logoru, sa puškom u ruci. Zatim je obišao logor, ali nije primetio ništa sumnjivo. Konji su bili tamo, a i kola. U njegovoj privremenoj kolibi nalazio se vojnički krevet na rasklapanje. Osim toga, tu su bile i njegove stvari, između ostalih i svežanj pisama.

Ta pisma dobio je u glavnom štabu rendžera. Bila su snabdevena lažnim poštanskim žigovima...

JUGOBANKA

YU ISSN 0353-1287

9 770353 128072